

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

62. aastakäik

18. detsember 2019

Sisukord

IV *Teave*

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

Kontrollikoda

2019/C 426/01

Aastaruanne ELi ühisettevõtete eelarveaasta 2018 kohta 1

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA
ASUTUSTELT

KONTROLLIKODA

Aastaruanne ELi ühisettevõtete eelarveaasta 2018 kohta

(2019/C 426/01)

SISUKORD

	<i>Lehekülg</i>
Lühendid	3
1. PEATÜKK: ELI ÜHISETTEVÕTTED JA KONTROLLIKOJA AUDIT	4
SISSEJUHATUS	4
ELI ÜHISETTEVÕTTED	4
Avaliku ja erasektori partnerlus kui võimas vahend teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks Euroopas	4
TEADUSUURINGUTE RAAMPROGRAMMIDE RAAMES TEGUTSEVAD ÜHISETTEVÕTTED	5
Programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevad ühisettevõtted	6
Euratomy lepingu alusel tegutseb vaid üks ühisettevõtte	7
Ühisettevõtted paiknevad Euroopa Liidus	8
Ühisettevõtted kasutavad kahe- või kolmepoolseid juhtimismudeleid	9
Ühisettevõtete teadustegevust rahastavad nii EL kui ka tööstusharusid ja teadusringkondi esindavad partnerid	11
Komisjon teeb vahe- ja lõpphindamisi	12
Eelarvemenetluse ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise kord on kõigil ühisettevõtetel sarnane	12
MEIE AUDIT	13
Meie volitused hõlmavad ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruande ja tehingute auditeerimist	13
Meie auditis selgitatakse välja peamised tuvastatud riskid ja käsitletakse neid	13
2. PEATÜKK: AUDITITULEMUSTE ÜLEVAADE	15
SISSEJUHATUS	15
ÜHISETTEVÕTETE EELARVEAASTA 2018 IGA-AASTASE AUDITI TULEMUSED ON ÜLDISELT POSITIIVSED	15
Märkusteta arvamused kõigi ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsuse kohta	15
Märkusteta arvamused kõikide ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektuse kohta	16

Märkusteta arvamused kõikide ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta	16
Meie tähelepanekud käsitlevad parandamist vajavaid valdkondi	16
Ühissetvõtted võtavad varasemate aastate auditileidude põhjal meetmeid	22
MUUDE HILJUTI ÜHISSETEVÕTETE KOHTA KOOSTATUD KONTROLLIKOJA VÄLJAANNETE AUDITITULEMUSED	23
3. PEATÜKK: ELI ÜHISSETEVÕTETE KINNITAVAD AVALDUSED	24
3.1. Kinnitavaid avaldusi toetav teave	24
ELI RAAMPROGRAMME ELLU VIIVAD ÜHISSETEVÕTTED	26
3.2. Euroopa taeva lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi väljaarendamisega tegelev ühissetevõte (SESAR)	26
3.3. Ühissetevõte „Clean Sky“	32
3.4. Innovatiivsete ravimite algatuse ühissetevõte (IMI)	37
3.5. Kütuseelementide ja Vesiniku Valdkonna Ühissetevõte (FCH)	42
3.6. Ühissetevõte ECSEL – Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel	47
3.7. Biotoorainel põhinevate tööstusharude ühissetevõte (BPT)	52
3.8. Ühissetevõte Shift2Rail (S2R)	57
EURATOMI LEPINGU ALUSEL TEGUTSEV ÜHISSETEVÕTE	62
3.9. ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissetevõte (F4E)	62

Lühendid

Lühendite loetelu hõlmab ELi ühissetevõtteid ja muid käesolevas aruandes kajastatud ELi asutusi

Lühend	Täisnimi
„Horisont 2020“	ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ (2014–2020)
ARTEMIS	Ühissetevõtte ARTEMIS ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks manussüsteemides
BPT	Biotoorainel põhinevate tööstusharude ühissetevõtte
CEF	Euroopa ühendamise rahastu
CS	Ühissetevõtte „Clean Sky“
DG RTD	Teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat
EASA	Euroopa Liidu Lennundusohutusamet
ECSEL	Ühissetevõtte ECSEL – Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel
EIT	Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut
ENIAC	Euroopa Nanotehnoloogiaalgatuse Nõuandekogu
EUAN	Euroopa Liidu asutuste võrgustik
EURATOM	Euroopa Aatomienergiaühendus
EUROHPC	Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühissetevõtte
EVM	teenitud väärtuse süsteem (<i>Earned Value Management</i>)
F4E	Ühissetevõtte Fusion for Energy
FCH	Kütuseelementide ja Vesiniku Valdkonna Ühissetevõtte
FP7	Teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmes raamprogramm
IFAC	Rahvusvaheline Arvestusekspertide Föderatsioon
IMI	Innovatiivsete ravimite algatuse ühissetevõtte
INTOSAI	Kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheline organisatsioon (International Organisation of Supreme Audit Institutions)
ISAd	Rahvusvahelised auditeerimisstandardid (IFAC)
ISSAId	INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvahelised standardid
ITER	International Thermonuclear Experimental Reactor – rahvusvaheline katsetermotuumareaktor
P2P	Avaliku sektori sisene partnerlus
PMO	Individuaalsete maksete haldamise ja maksmise amet
S2R	Ühissetevõtte Shift2Rail (Euroopa raudteelgatus)
SESAR	Euroopa taeva lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi väljaarendamisega tegelev ühissetevõtte
TEN-T	Üleeuroopalise transpordivõrgu programm

1. PEATÜKK

ELI ÜHISETTEVÕTTED JA KONTROLLIKOJA AUDIT

SISSEJUHATUS

1.1. Euroopa Kontrollikoda on Euroopa Liidu toimimise lepingu alusel loodud institutsioon, kelle ülesanne on auditeerida Euroopa Liidu rahalisi vahendeid. ELi välisaudiitorina tegutseme liidu kodanike finantsuude sõltumatu kaitsjana, aidates eelkõige parandada ELi finantsjuhtimist. Lisateavet meie töö kohta leiab meie tegevusaruannetest, aastaaruannetest ELi eelarve täitmise kohta, eriaruannetest, ülevaatearuannetest ning arvamustest finantsjuhtimiselase mõjuga uute või ajakohastatud ELi õigusaktide ja muude otsuste kohta.

1.2. Selle volituse alusel auditeerime igal aastal ELi teadusuuringute ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruandeid ning nende aluseks olevaid tehinguid.

1.3. Käesolevas aruandes esitatakse ELi teadusuuringute ühissettevõtete (edaspidi ühiselt „ühissettevõtted“) eelarveaasta 2018 auditi tulemused. Aruanne on üles ehitatud järgmiselt:

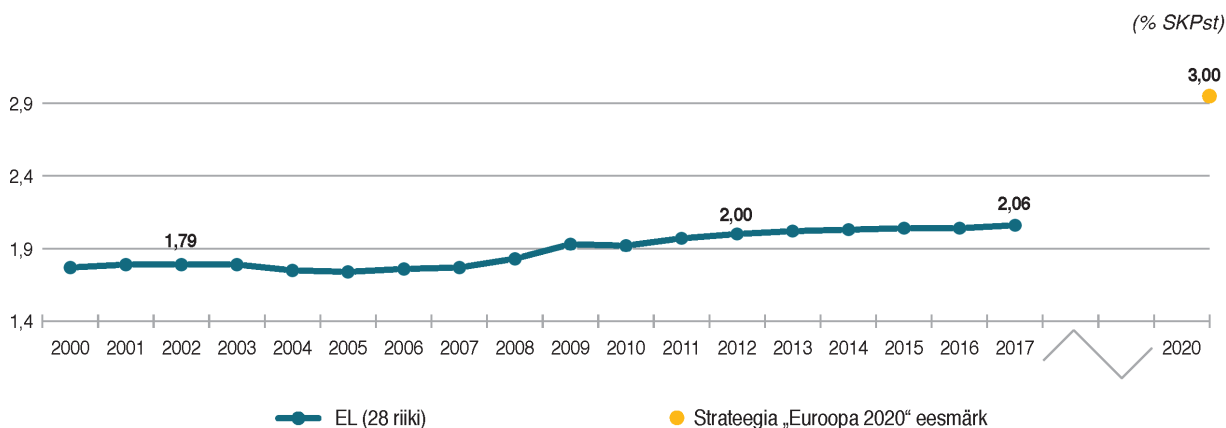
- 1. peatükis kirjeldatakse ühissettevõtteid ja meie auditi iseloomu,
- 2. peatükis esitatakse üldised audititulemused,
- 3. peatükis esitatakse kõigi kaheksa ühissetvõtte kohta kinnitav avaldus koos meie arvamuste ja tähelepanekutega kõigepealt iga raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ja seejärel aruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

ELI ÜHISETTEVÕTTED

Avaliku ja erasektori partnerlus kui võimas vahend teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks Euroopas

1.4. Üks ELi peamisi eesmärke on olnud ergutada teadusuuringutesse tehtavate investeeringute suurendamist, et edendada ELi konkurentsivõimet. Üks 2010. aastal vastu võetud Euroopa 2010. aasta strateegia viiest peamisest eesmärgist on suunata 3% ELi sisemajanduse koguproduktist (SKP) teadus- ja arendustegevusse (vt joonis 1.1).

Joonis 1.1

Riikide kogukulutused teadus- ja arendustegevusele 28-s ELi liikmesriigis, 2000–2017

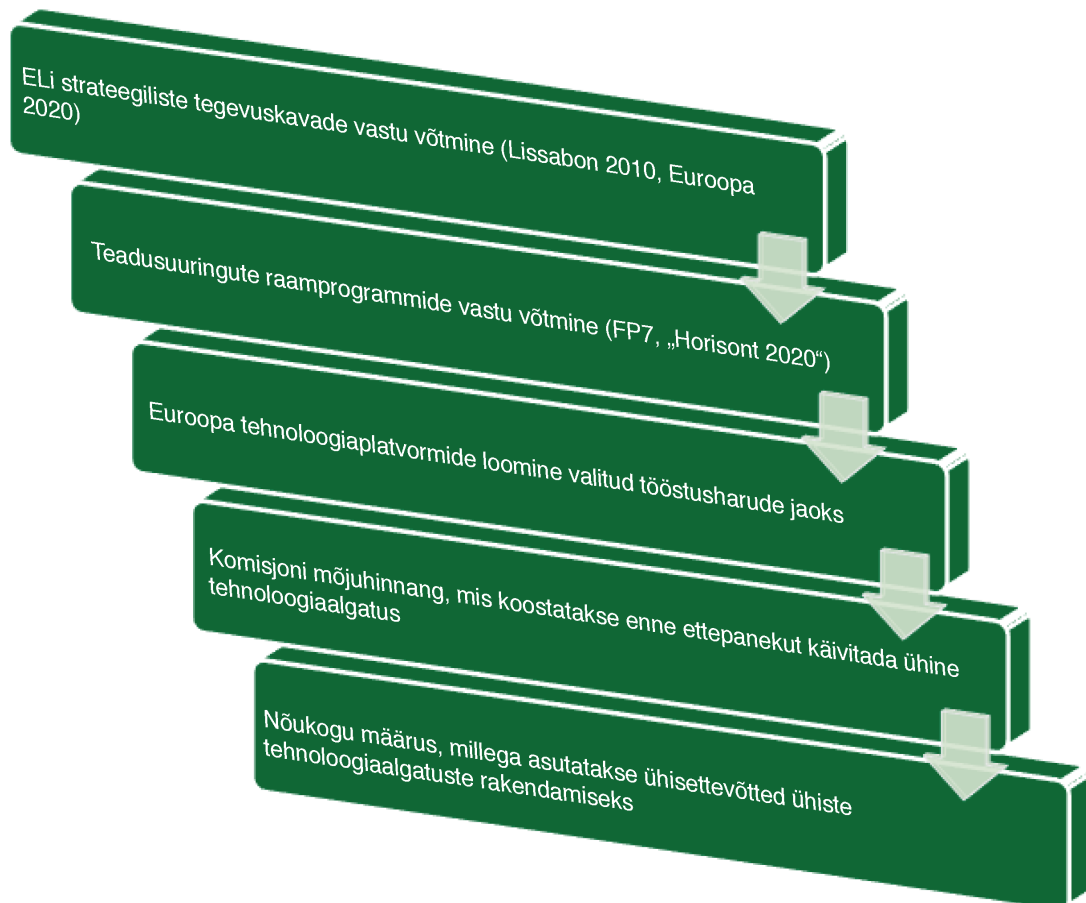
Allikas: Euroopa Kontrollikoda, Eurostati andmete alusel (juuni 2019).

1.5. Kuigi eesmärgiks seatud 3%saavutamine on olnud aeglane, on Euroopa Komisjon taaskord rõhutanud, et Euroopa teaduspädevus tuleb muuta turustatavateks toodeteks ja teenusteks. Väga oluline oli ühendada jõud erasektoriga ja liikmesriikidega, et saavutada tulemusi, mida üks riik või äriühing ükski saavutaks väiksema tõenäosusega.

1.6. 2005. aasta juunis esitles komisjon aruannet „Avaliku ja erasektori vahelise teadus- ja arendustegevuse partnerluse edendamine, eesmärgiga tõsta Euroopa tööstuslikku konkurentsivõimet“, milles kutsuti üles looma ühiseid tehnoloogiaalgatusi, et viia ühissettevõtte õiguslikus vormis ellu valdkondlikud strateegilised teadusuuringute kavad (vt *joonis 1.2*).

Joonis 1.2

ELi strateegilistest tegevuskavadest ühissettevõtteni

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

TEADUSUURINGUTE RAAMPROGRAMMIDE RAAMES TEGUTSEVAD ÜHISSETEVÕTTED

1.7. Ühissettevõtteid on komisjoni ja tööstusharude ning mõningatel juhtudel ka teadusringkondade vahelised partnerlused, kelle eesmärk on tuua teadusuuringute ja innovatsiooni strateegiliste valdkondade projektide tulemused turule lähemale ning parandada seost teadusuuringute ja ühiskondliku arengu vahel. Nad on loodud vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 187 ja (ühissettevõtte Fusion for Energy puhul) Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklitele 45–51.

1.8. Ühissettevõtteid on avaliku ja erasektori partnerluse vorm, millel on juriidilise isiku staatus. Nende avalik-õiguslik liige on tavaliselt Euroopa Liit (keda esindab komisjon) ja erasektorist pärit liikmed on tööstusharude ning mõnel juhul teadusringkondade esindajad. On ka teisi partnereid (osalevad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid). Ühissettevõtteid koostavad oma teadusuuringute kavad ja annavad toetusi peamiselt avatud projektikonkursside kaudu. Erandiks on F4E, kes annab Euroopa panuse ITERisse, mis on maailma suurim teaduspartnerlus, mille eesmärk on näidata, et termotuumasüntees on elujõuline ja jätkusuutlik energiaallikas.

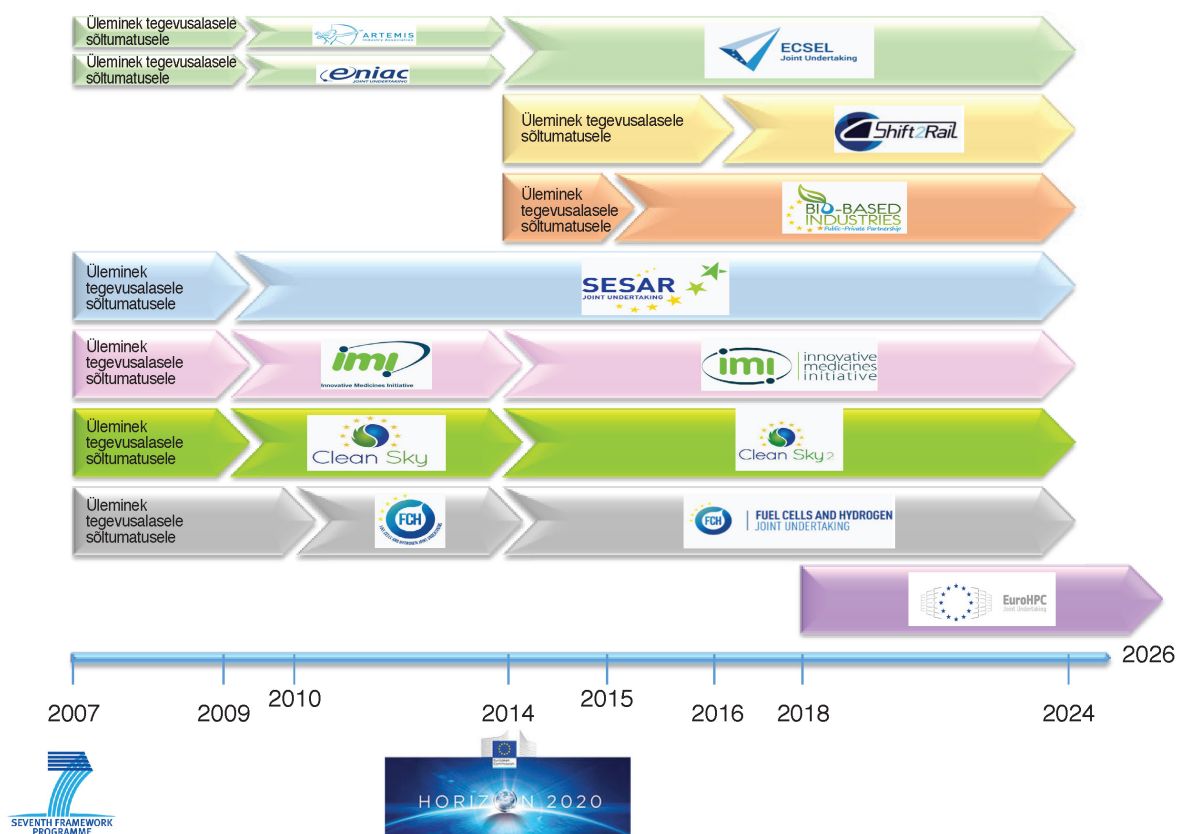
1.9. Ühissettevõtted on hästi nähtavad ja mõjutavad märkimisväärselt Euroopa kodanike igapäevaelu olulisi valdkondi, nagu transport, energeetika, bio- ja digitaalmajandus. Käesolevas aruandes osutatakse konkreetsetele ühissetevõtetele nende lühendite abil, mille nimekiri on esitatud aruande alguses.

1.10. FP7 programmi alusel võttis nõukogu komisjoni ettepanekul vastu määrused, millega loodi esimesed kuus ühissettevõtet: Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteem (SESAR), Clean Sky (CS), innovatiivsete ravimite algatus (IMI), kütuselementide ja vesiniku valdkonna ühissettevõte (FCH), nanoelektronika (ENIAC) ja manussüsteemid (ARTEMIS).

1.11. Kõigi FP7 raames asutatud ühissettevõtete tegevust pikendati 2014. aastal programmi „Horisont 2020“ raames veel 10 aastat (st kuni 2024. aastani). ELi üldine rahaline toetus ühissetevõtetele on kahekordistunud. Lisaks loodi kaks uut ühissettevõtet – biotoorainel põhinevate tööstusharude ühissettevõte (BPT) ja ühissettevõte Shift2Rail (S2R), ning ARTEMIS ja ENIAC ühendati üheks ühissetevõtteks ECSEL – Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel (vt joonis 1.3).

Joonis 1.3

Euroopa ühissettevõtete areng

Allikas: Euroopa Komisjon ühissettevõtete asutamist käsitlevate nõukogu määruste põhjal, Euroopa Kontrollikoja muudetud andmed.

Programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevad ühissettevõtted

1.12. Need ühissettevõtted rakendavad programmi „Horisont 2020“ konkreetseid osi järgmistes valdkondades: transport (CleanSky2, Shift2Rail ja SESAR), transport/energeetika (FCH2), tervishoid (IMI2), biotoorainel põhinevad tööstusharud (BPT) ning elektroonikakomponendid ja -süsteemid (ECSEL). Iga ühissettevõtte peamised eesmärgid on esitatud koos kinnitava avaldusega 3. peatükis.

1.13. Ühisettevõtte Clean Sky töötab välja uue põlvkonna keskkonnasõbralikumaid õhusõidukeid. Tema peamised saavutused on avatud tiiviku näidis, laminaarsed tiivad, kerghelikopterite uuenduslikud tiivikulabad ja kõrgsurvemootor, uuenduslikud jääandurid ja täiustatud avioonikasüsteemid.

1.14. Innovatiivsete ravimite algatuse ühisettevõtte (IMI) eesmärk on kiirendada innovatiivsete ravimite väljatöötamist, eriti juhtudel, kui ravialased või sotsiaalsed vajadused on rahuldamata. Tema peamised saavutused on sadade haiglate ja laboratooriumide üleeuroopaline võrgustik antibiootikumide väljatöötamise edendamiseks, testide tegemine, et parandada ravimite ohutust, uus lähenemisviis dementsuse vormide ravimisele ning parem arusaamine haiguste, nagu diabeedi, reumatoidartriidi ja raske astma algpõhjustest.

1.15. Ühisettevõtte Shift2Rail (S2R) püüab saavutada innovatsiooni raudteesektoris, et toetada Euroopa ühtse raudteepiirkonna loomist. Tema peamised eesmärgid on raudteetranspordi olelusringi kulude vähendamine poole võrra, raudtee läbilaskevõime kahekordistamine ning usaldusväärsuse ja täpsuse suurendamine kuni 50%.

1.16. Euroopa taeva lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi väljaarendamisega tegelev ühisettevõtte (SESAR) tegeleb järgmise põlvkonna lennuliikluse väljaarendamisega. Tema peamised saavutused on seni olnud maailma esimene lend neljas dimensioonis (3D + aeg), kaugjuhitavad torniteenused, lennu- ja kütusehete vähendamine vabalt valitavate marsruutide abil ning sujuv teabevahetus kõigi teenuseosutajate ja lennuliikluse korraldamisega seotud teabe kasutajate vahel.

1.17. Kütuseelementide ja vesiniku valdkonna ühisettevõtte (FCH) töötab välja transpordi, energia ja salvestamise keskkonnasõbralikke lahendusi. Selle senised peamised saavutused hõlmavad keskkonnahoidlikus ühistranspordis kütuseelemendiga busside kasutamist; parema tulemuslikkuse ja väiksemate kuludega kütuseelemendipatareide jaoks ELi väärtusahela loomist; elektroliüsitehnoloogia arendamist vesiniku tootmiseks; soojus- ja elektrienergia mikrokoostootmisüksuste arendamist ja turustamist; materjalide paremat toimivust ja vastupidavust ning komponentide ja süsteemide väiksemaid kulusid. Samuti käivitas komisjon piirkondade algatuse, mis hõlmab rohkem kui 90 piirkonda ja linna ning 55 tööstusharu esindavat partnerit, ning edendab koostoiimet ja aruka spetsialiseerumise alaseid jõupingutusi Euroopas.

1.18. Biotoorainel põhinevate tööstusharude ühisettevõtte (BPT) rakendab Euroopas teadusuuringute ja innovatsiooni programmi, milles hinnatakse selliste taastuvate bioloogiliste ressursside olemasolu, mida saaks kasutada bioressursipõhiste materjalide tootmiseks, ning toetatakse sellest lähtudes jätkusuutlike biotoorainel põhinevate väärtusahelate loomist. Tema peamised saavutused on seni olnud uuenduslike bioressursipõhiste toodete tootmine, pidades silmas uut bioressursipõhist ühiskonda.

1.19. Ühisettevõtte ECSEL (Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel) rahastab teadus-, arendus- ja innovatsiooniprojekte elektroonika projekteerimise ja tootmise valdkonnas. Seni on tema peamised saavutused olnud CESAR (kulutõhusad meetodid ja protsessid ohutuse seisukohast oluliste manussüsteemide jaoks), mis on avaldanud märkimisväärset mõju Euroopa manussüsteemide tööstusele, ja E3Car, millega ületati kõrgtehnoloogilisi pooljuhte kasutavate elektrisõidukitega seotud peamised raskused.

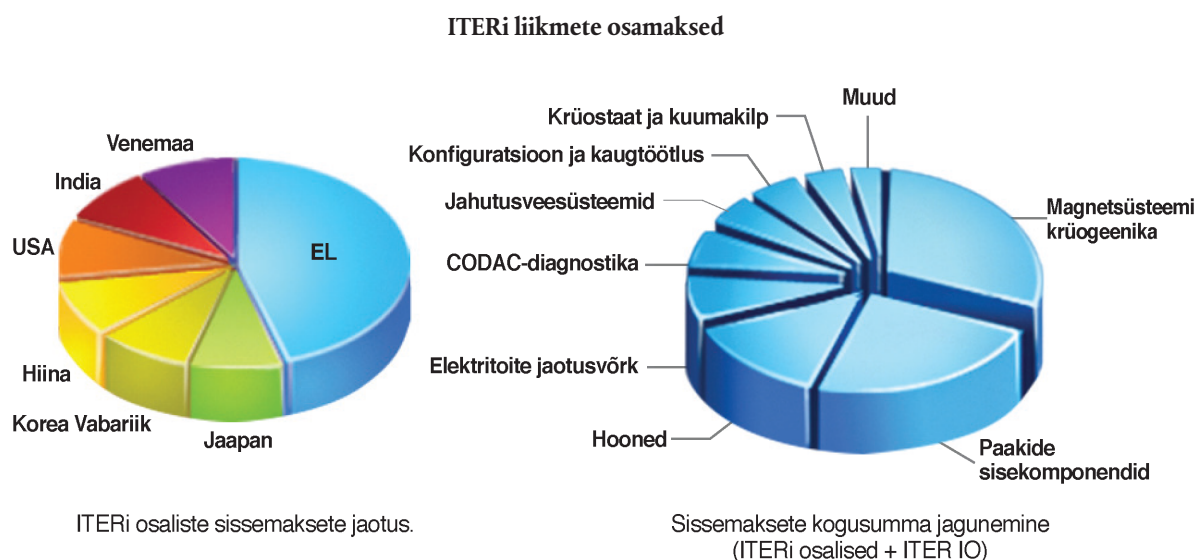
1.20. Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötuse ühisettevõtte (EuroHPC) on viimane ühisettevõtte, mille nõukogu asutas 2018. aasta novembris. See on ELi ja teiste Euroopa riikide ühine algatus, mille eesmärk on arendada Euroopas maailmatasemel superarvutite ökosüsteemi. EuroHPC tegutseb kuni 2026. aasta lõpuni. Me auditeerime ühisettevõtte raamatupidamisarvestust esimest korda aastal 2020.

Euratomi lepingu alusel tegutseb vaid üks ühisettevõtte

1.21. ITERi (algselt rahvusvaheline katsetermotuumareaktor) projekt algatati ametlikult 1988. aastal ning see oli juba mitu aastat tegelenud kontseptsioonide ja projekteerimisega. 21. novembril 2006 sõlmisid projektiosalistes ametliku kokkuleppe, et ehitada ja käitada sellist katselist rajatist, mis demonstreeriks termotuumasünteesi kui tulevase säästva energiaallika teaduslikku elujõulisust. ITERi leping jõustus 24. oktoobril 2007, mil ITERi organisatsioon õiguslikult asutati. ITERi organisatsioon asub Saint-Paul-lès-Durance'is (Prantsusmaa) ning tema peamised tuumasünteesirajatised rajatakse Cadarache'i (Prantsusmaa).

1.22. Projekt hõlmab seitset ülemaailmset partnerit: EL, keda esindab Euroopa Aatomienergiaühendus (Euratom), Ameerika Ühendriigid, Venemaa, Jaapan, Hiina, Lõuna-Korea ja India. Euroopa on võtnud juhtrolli, kattes 45%ehituskuludest, millest 80%rahastatakse ELi eelarvest ja 20%rahastab ITERi asukohariik Prantsusmaa. Teiste ITERi liikmete osa on ca 9%liikme kohta. Kulude jaotust muudetakse tegevusetapis ning siis katab Euroopa 34%kuludest (vt joonis 1.4).

Joonis 1.4

Allikas: F4E.

1.23. ITERi katserajatise ehitamiseks toodetakse tehastes üle kogu maailma enam kui 10 miljonit komponenti. Ligikaudu 75%ITERi investeeringutest on mõeldud uute teadmiste ning tippasemel materjalide ja tehnoloogia loomiseks. See annab Euroopa kõrgtehnoloogilistele tootmisharudele ja VKEdele väärtusliku võimaluse võrsetoodete väljatöötamiseks ja innovatsiooniks, et neid kasutada väljaspool termotuumasünteesi – nt energiasektoris üldisemalt, lennunduses ja kõrgtehnoloogilistes vahendites (nagu tuumamagnetresonantsskannerid).

1.24. Ühisettevõtte Fusion for Energy (F4E) on ühisettevõtte, kes vastutab Euroopa panuse eest kõnealusesse projekti. Tema peamisteks eesmärkideks on anda Euratomi panus ITERisse ja tagada koos Jaapaniga läbiviidav laiem lähenemisviisi tegevus termotuumaenergia kiiremaks kasutuselevõtuks. Samuti valmistab ta ette ja koordineerida tegevusprogrammi tuumasünteesi näidisreaktori ja sellega seotud rajatiste, sealhulgas rahvusvahelise tuumasünteesimaterjalide kiiritusrajatise ehituse ettevalmistamiseks.

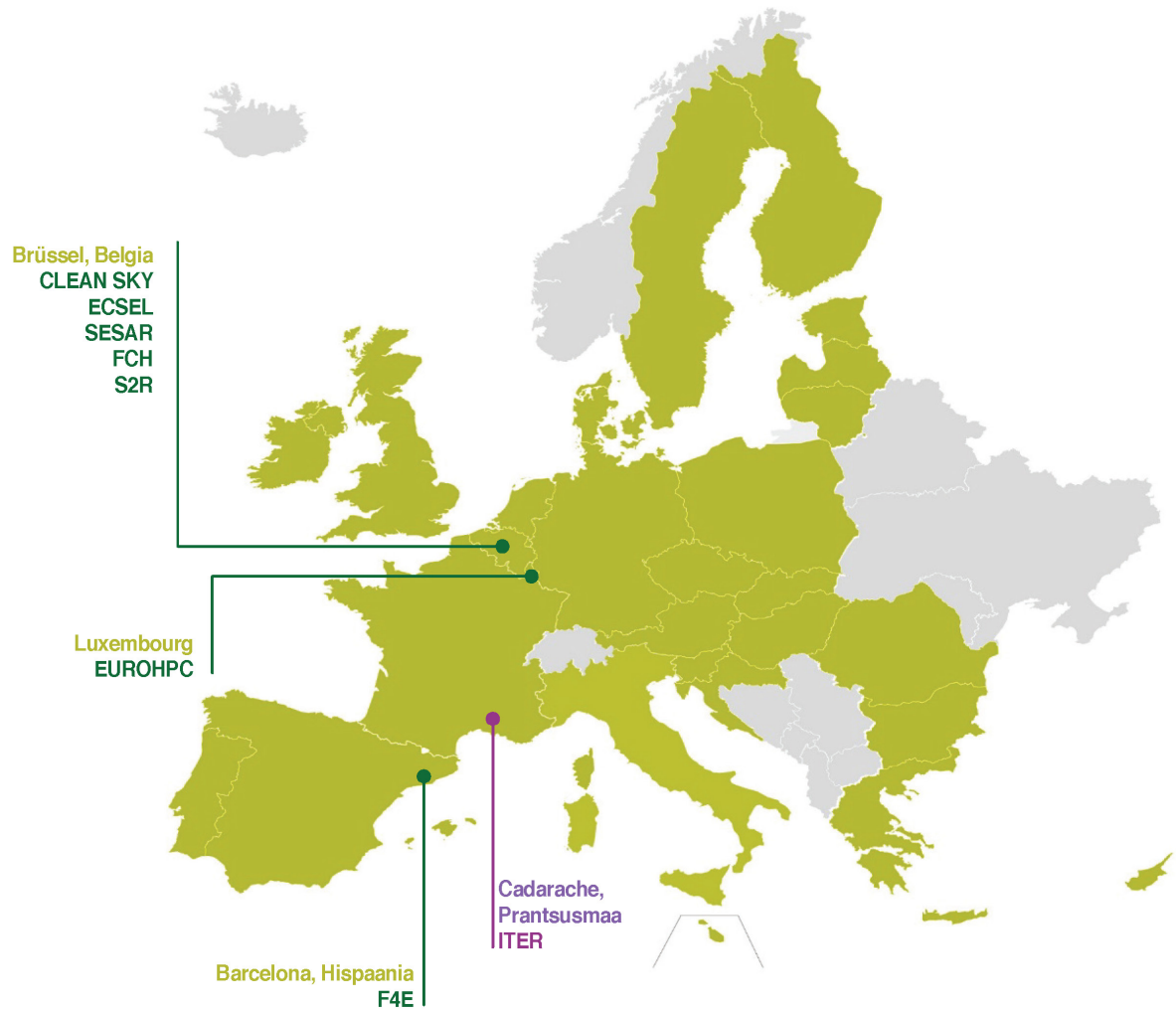
Ühisettevõtted paiknevad Euroopa Liidus

1.25. Brüsselis on seitse ühisettevõtet (Clean Sky, S2, SESAR, FCH, IMI, BPT ja ECSEL). EuroHPC asub Luxembourgis.

1.26. F4E asub Hispaanias Barcelonas. ITERit (rahvusvaheline katsetermotuumaareaktor), millesse Euroopa Liit panustab F4E kaudu, ehitatakse Lõuna-Prantsusmaal Provence'i piirkonnas Saint-Paul-lès-Durance'is asuva Cadarache'i rajatise kõrvale (vt joonis 1.5).

Joonis 1.5

Euroopa Liidu ühissettevõtted

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

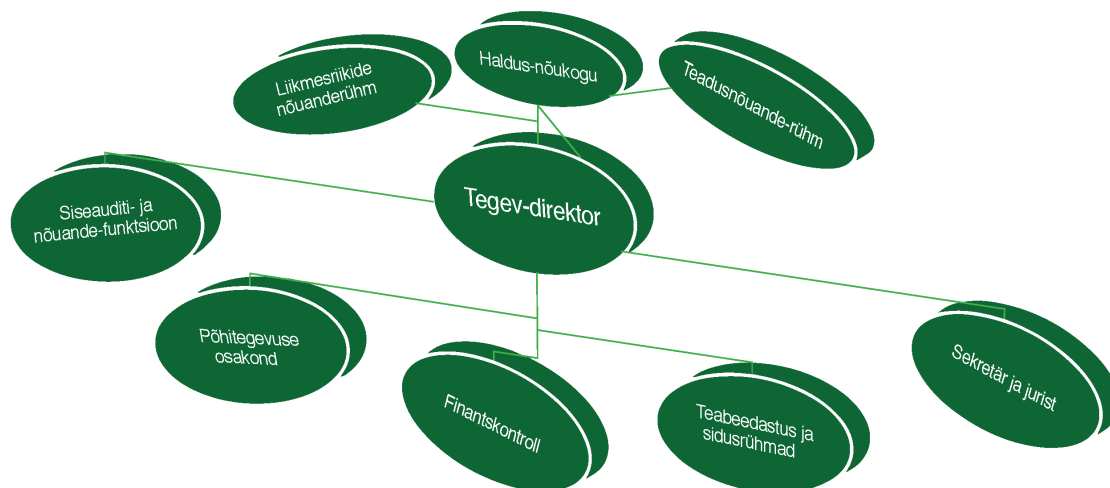
Ühissettevõtted kasutavad kahe- või kolmepoolseid juhtimismudeleid

1.27. Ehkki ühissetvõtetel on üks õiguslik struktuur, on igal ühissetvõttel eritunnused, sest nad tegelevad innovatsiooni ja teadustegevusega erinevates sektorites, mis hõlmavad eri turgusid. Enamik neist kasutab kahepoolset mudelit, kus komisjon ja tööstusharu (ning teatud juhtudel ka teadusringkonnad) on esindatud juhatuses ja aitavad kaasa ühissetvõtte tegevusele (SESAR, CS, IMI, FCH, BPT ja S2R). Ülejäänud kasutavad kolmepoolset mudelit, milles liikmesriigid, komisjon ja tööstusharu osalevad juhatuses ja aitavad kaasa ühissetvõtte tegevusele (ECSEL ja EuroHPC).

1.28. Joonisel 1.6 on esitatud ühissetevõtete üldine juhtimisstruktuur.

Joonis 1.6

Ühissetevõtete üldine juhtimisstruktuur

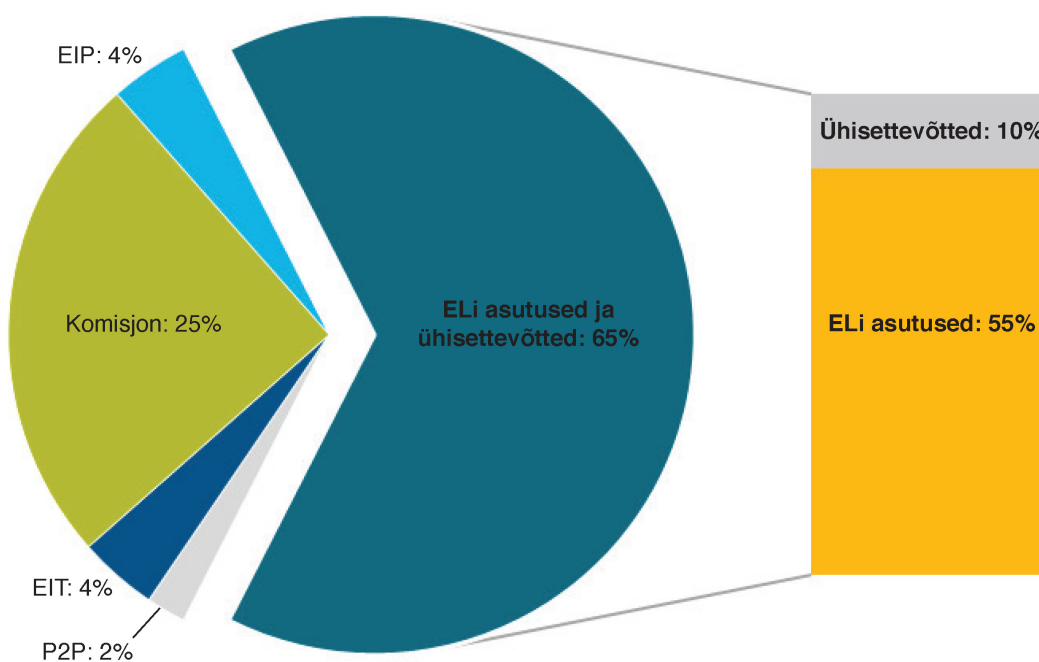

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

1.29. Mitmeaastase finantsraamistiku jooksul haldavad ühissetevõtted umbes 10% ehk 7,2 miljardit eurot programmi „Horisont 2020“ kogueelarvest, nagu on näidatud *joonisel 1.7*. Programmi „Horisont 2020“ ühissetevõtetele delegeeritud valdkondades võimendab ELi 7,2 miljardi euro suurune rahastamine aga teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna projektide rahastamise 17 miljardi euro suuruseks.

Joonis 1.7

Programmi „Horisont 2020“ eelarveosa rakendusasetuste kaupa

Allikas: Euroopa Kontrollikoda Euroopa Komisjoni andmete põhjal.

Ühissettevõtete teadustegevust rahastavad nii EL kui ka tööstusharusid ja teadusringkondi esindavad partnerid

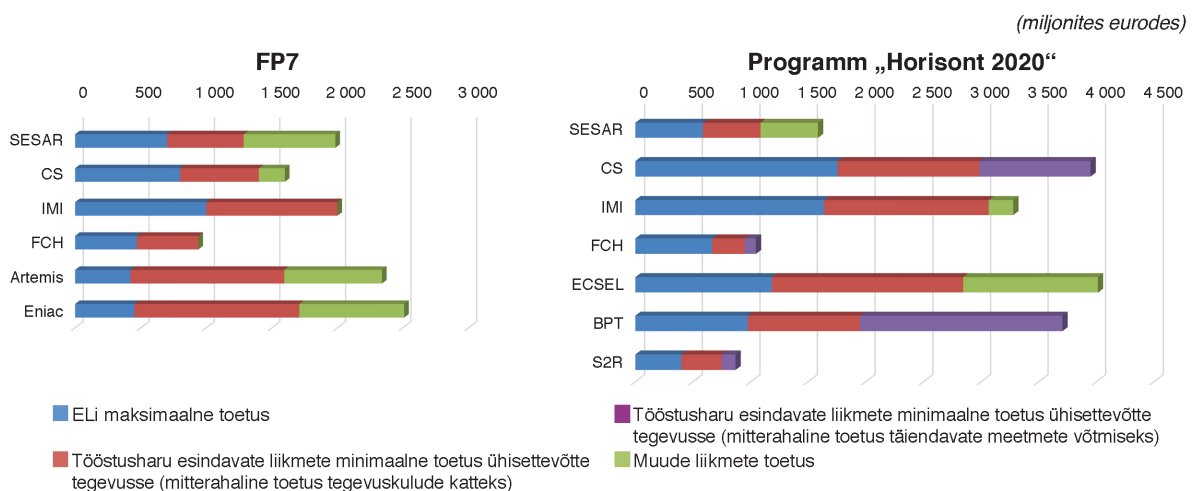
1.30. Kõik liikmed osalevad ühissettevõtete teadus- ja innovatsioonitegevuse rahastamises. Ühest küljest pakub komisjon rahalist toetust FP7 ja programmi „Horisont 2020“ jaoks, et EL kaasrahastaks ühissettevõtete teadus- ja innovatsiooniprojekte. SESARile eraldatakse rahalisi vahendeid ka üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) programmist. Teisest küljest annavad tööstus- ja teaduspartnerid mitterahalist toetust, viies ellu ühissettevõtete teadus- ja innovatsiooniprojekte. Nii komisjon kui ka erasektori partnerid annavad võrdset rahalist toetust ühissettevõtete halduskulude rahastamiseks.

1.31. Ühissettevõtete FP7 tegevuste puhul peab tööstusharu esindavate partnerite mitterahalise toetuse summa olema võrdne FP7 teadusuuringute ja innovatsiooni projektide ELi kaasrahastamise summaga.

1.32. Ühissettevõtete programmi „Horisont 2020“ tegevuse jaoks määratletakse nende asutamismäärustes nii ELi rahalise osaluse kui ka erasektorist pärit liikmete mitterahalise toetuse suurus programmi „Horisont 2020“ teadus- ja innovatsiooniprojektides, nagu on näidatud *joonisel 1.8*.

Joonis 1.8

Liikmete osamaksed ühissetevõtte toimimise ajal

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

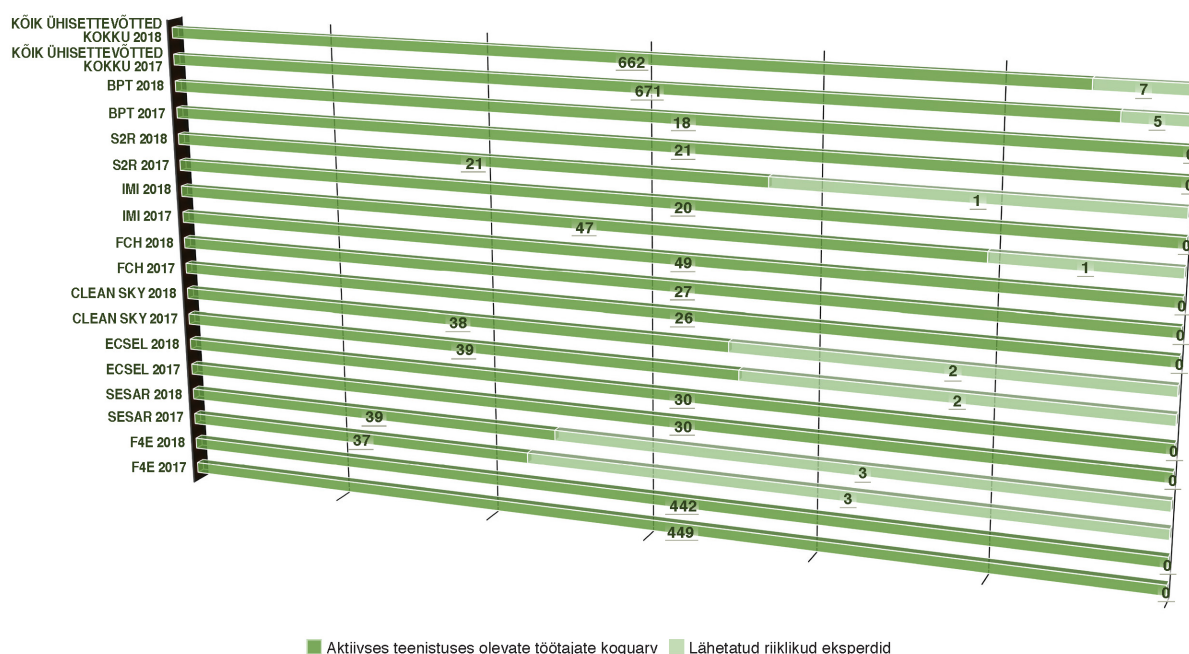
1.33. Tööstusharu esindavate liikmete osamakseid on kahte liiki. Kõigi ühissettevõtete puhul peavad tööstusharu esindavad liikmed panustama miinimumsumma ühissettevõtte teadus- ja innovatsiooniprojektide kogukuludesse. Osamakse suurus on projekti kogukulude ja ELi kaasrahastamise vahe. Nelja ühissettevõtte puhul (Clean Sky, FCH, BPT ja S2R) peavad erasektorist pärit liikmed andma ka kindlaksmääratud miinimumsummas mitterahalist toetust n-ö täiendavate tegevuste jaoks, mida tehakse küll ühissettevõtete töökavadest väljaspool, kuid mis aitavad kaasa ühissettevõtete eesmärkide saavutamisele.

1.34. 2018. aastal oli seitsme teadusprogramme rakendava ühissetevõtte maksete kogueelarve 1,2 miljardit eurot (2017. aastal 1,2 miljardit eurot) ja F4E oma 0,8 miljardit eurot (2017. aastal 0,85 miljardit eurot).

1.35. 2018. aasta lõpus töötas programmi „Horisont 2020“ raames tegutsevates ühissetevõtetes 220 töötajat (ametnikud, ajutised teenistujad ja lepingulised töötajad) ja seitse riikide lähetatud eksperti (2017. aastal 222 töötajat ja viis lähetatud eksperti). F4Es töötas 442 töötajat (2017. aastal 449 töötajat). Ühissetevõtete 2017. ja 2018. aasta ametikohtade arv on näidatud joonisel 1.9.

Joonis 1.9

Ühissetevõtete tegelikult täidetud ametikohtade arv (2017. ja 2018. aastal)

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

Komisjon teeb vahe- ja lõpphindamisi

1.36. Ühissetevõtete asutamist käsitlevate nõukogu määruste kohaselt koostas komisjon 2017. aastal lõpphindamise ühissetevõtete tegevuse kohta FP7 raames ja nende tulemuslikkuse vahehindamised programmi „Horisont 2020“ raames.

1.37. Nimetatud hindamiste tulemused näitavad olulisi saavutusi, sealhulgas Euroopa teadusuuringute integreerimist, suuremat piiriülest ja valdkondadevahelist koostööd, olemasoleva raha paremat kasutamist ning uurimistulemuste paremat kättesaadavust.

Eelarvemenetluse ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise kord on kõigil ühissetevõtetal sarnane

1.38. Ühissetevõtete puhul vastutavad Euroopa Parlament ja nõukogu iga-aastase eelarvemenetluse ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse eest. Eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse ajakava on toodud joonisel 1.10.

Joonis 1.10

Iga-aastane eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

MEIE AUDIT

Meie volitused hõlmavad ühissettevõtte raamatupidamise aastaaruande ja tehingute auditeerimist

1.39. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklile 287 auditeerisime

- kõigi kaheksa ühissettevõtte raamatupidamise aastaaruandeid 31. detsembril 2018. aastal lõppenud eelarveaasta kohta; ning
- raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

1.40. Oma auditi tulemustele tuginedes esitame Euroopa Parlamendile ja nõukogule kinnitava avalduse iga ühissettevõtte raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsuse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Vajaduse korral lisame kinnitavatele avaldustele olulised audititählepanekud (vt 3. peatükk).

1.41. Vastavalt ELi finantsmääruse artiklitele 208 (lõige 4) ja 209 (lõige 2) tellitakse ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete usaldusvärsuse audit sõltumatutelt audiitorühingutelt. Kooskõlas rahvusvaheliste auditistandarditega hindasime audiitorühingute tehtud töö kvaliteeti ja saime piisava kindluse, et võime nende tööle tuginedes koostada oma auditiarvamused ühissettevõtete 2018. aasta raamatupidamise aastaaruannete usaldusvärsuse kohta.

Meie auditis selgitatakse välja peamised tuvastatud riskid ja käsitletakse neid

1.42. Kõik meie auditid on kavandatud selliselt, et neis käsitletakse peamisi kindlakstehtud riske. 2018. aasta audit ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete ning nende aluseks olevate tehingute kohta tehti riskihindamise põhjal, mida järgnevalt lühidalt tutvustatakse.

Raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärst ohustav risk on vahemikus väiksest keskmiseni

1.43. Üldiselt peame raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärst ohustavat riski väikeseks. Kuna 2018. aastal toimus oluline muutus arvestusmeetodites, hinnati F4E risk ümber keskmiseks. Ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete koostamisel kasutatakse komisjoni peaarvpidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirju. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel. Varem avastatud oluliste vigade arv oli väike.

Tulude seaduslikkust ja korrektsust ohustav risk on üldiselt väike

1.44. Ühissettevõtete tulu koosnes 2018. aastal peamiselt komisjoni programmi „Horisont 2020“ ja Euratomi eelarvetest pärinevatest rahalistest sissetaksetest. Nagu on sätestatud ühissettevõtete määrustes, lepatakse eelarve ja sellest tulenev tulu eelarvapädevate institutsioonidega kokku iga-aastase eelarvemenetluse käigus.

Personali- ja haldusmaksete seaduslikkust ja korrektsust ohustav risk on väike

1.45. Maksete seaduslikkuse ja korrektsusega seotud riski peeti personali- ja halduskulude puhul väikeseks. Töötasusid haldab komisjoni individuaalsete maksete haldamise ja maksmise amet (PMO), mida me auditeerime oma halduskulude erihindamiste raames. Viimastel aastatel ei ole me personalikulude arvestamisel olulisi vigu leidnud. Värbamismenetluste seaduslikkuse ja korrektsuse risk oli üldiselt väike, kuid suure tööjõu voolavusega ühissettevõtete puhul keskmine.

Tegevuskulude seaduslikkust ja korrektsust ohustav risk on üldiselt keskmine

1.46. Toetuste puhul hinnati riski üldiselt keskmiseks, sest programmi „Horisont 2020“ põhitegevusega seotud vahemaksete puhul nõutakse finantsaruannete õigsust kinnitavate tõendite esitamist ainult makse saajalt lõppmaksete puhul (usalduspõhimõte).

1.47. Lepinguliste maksete ja riigihankemenetluste risk hinnati üldiselt väikeseks (võttes arvesse, et ühissetvõtted kasutavad selliseid menetlusi vähe), kuid F4E puhul, kus suure maksumusega lepingute puhul kasutatakse peamiselt keerukaid hankemenetlusi, on see keskmine.

Eelarve haldamisega seotud risk on vahemikus keskmisest suureni

1.48. Riski peeti üldiselt keskmiseks, sest teadusuuringute toetused on suured ja mitmeaastased, ning F4E puhul suureks, mis oli tingitud ITERi projekti keerukusest, mitmest lepingumuudatusest ning vajakajäämistest 2017. aasta eelarve planeerimises ja järelevalves.

Usaldusväärset finantsjuhtimist ohustav risk on üldiselt keskmine

1.49. Usaldusväärset finantsjuhtimist ohustavat riski peeti üldiselt keskmiseks ning see tehti kindlaks peamiselt IT ja riigihangete valdkonnas.

2. PEATÜKK**AUDITITULEMUSTE ÜLEVAADE**

SISSEJUHATUS

2.1. Käesolevas peatükis antakse ülevaade Euroopa teadusuuringute ühissettevõtete iga-aastaste auditite tulemustest eelarveaastal 2018, samuti meie 2018. aastal tehtud muust ühissetvõtetega seotud audititööst.

Aruande 3. peatükis on esitatud kinnitavad avaldused (auditiarvamused) ühissetvõtete raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsuse ning nende aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta, samuti kõik küsimused ja tähelepanekud, mis ei sea kahtluse alla kõnealuseid arvamusi.

ÜHISSETVÕTETE EELARVEAASTA 2018 IGA-AASTASE AUDITI TULEMUSED ON ÜLDISELT POSITIIVSED

2.2. Kokkuvõttes kinnitas meie audit ühissetvõtete 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannete ja nende aluseks olevate tehingute kohta varasematel aastatel saadud positiivseid tulemusi.

Märkusteta arvamused kõigi ühissetvõtete raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsuse kohta

2.3. Esitasime kõigi ühissetvõtete raamatupidamise aastaaruande kohta *märkusteta auditiarvamused*. Meie hinnangul kajastavad kõigi ühissetvõtete lõplikud raamatupidamise aastaaruanded 31. detsembril 2018. aasta seisuga kõigis olulistes aspektides õiglaselt nende finantsolukorda ning majandustulemusi ja rahavooge lõppenud aastal vastavalt kohaldatavate finantsmääruste säteletele ja komisjoni peaarvupidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadele.

Asjaolu rõhutamine seoses ELi panusega ITERisse

2.4. Nagu ka eelmistel aastatel, on meie poolt F4E 2018. aasta aastaaruande kohta esitatud auditiarvamusele lisatud asjaolu rõhutavad punktid ⁽¹⁾, millega juhitakse tähelepanu järgmistele asjaoludele.

2.5. ITER on teedrajav projekt, mille eesmärk on ehitada ja käitada sellist katselist rajatist, mis demonstreeriks termotuumasünteesi kui tulevase säästva energiaallika spetsiifilist elujõulisust. 2016. aasta novembris kiitis ITERi nõukogu ⁽²⁾ heaks ITERi muudetud projektikirjelduse, milles määratakse kindlaks esimese plasmani jõudmine ⁽³⁾ ja tegevusetapi algus aastal 2025 ning ehitusetapi lõpp aastal 2035. Uut projektikirjeldust peetakse kõige varajasemaks võimalikuks tehniliselt teostatavaks valmimiskuupäevaks ⁽⁴⁾. Eelmises, 2010. aasta projektikirjelduses prognoositi ehitusetapi lõpuks aastat 2020 ⁽⁵⁾.

2.6. F4E ümberarvutuste kohaselt on tema panus projekti ehitusetapis 12 miljardit eurot (2008. aasta hindades), mis tähendab kasvu võrreldes 6,6 miljardi euroga (2008. aasta hindades), mille ELi nõukogu kiitis heaks 2010. aastal ⁽⁶⁾.

2.7. Hinnangud ei hõlma ettenägematuid kulusid, kuigi komisjon oli oma teatistes soovitanud, et ajakava jaoks oleks asjakohane kokku leppida 24-kuuline ning eelarve jaoks 10–20% suurune puhver ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Asjaolu rõhutamise eesmärk on juhtida tähelepanu asjaolule, mida ei ole raamatupidamise aastaaruandes küll olulisel määral valesti esitatud, ent mis on aruande mõistmiseks siiski keske tähtsusega.

⁽²⁾ ITERi nõukogu on ITERi rahvusvahelise organisatsiooni üle järelevalvet tegev juhtorgan. Tal on õigus nimetada ametisse juhtivtöötajad, muuta määrusi ja teha otsuseid ITERi projekti koguelarve ja täiendavate liikmete osalemise kohta projektis. ITERi nõukogu koosneb seitsme riigi – ELi, Hiina, India, Jaapani, Lõuna-Korea, Venemaa ja Ameerika Ühendriikide – esindajatest.

⁽³⁾ Esimene plasma on tuumasünteesireaktori ehitamise üks etapp, mille saavutamine võimaldab katsetada reaktori olulisi osi; selles etapis käivitatakse ka tegevusetapp.

⁽⁴⁾ Nagu märgitud sõltumatu järelevalverühma viiendas iga-aastases hindamises (31. oktoober 2016) ja ühissetvõtte F4E projektijuhtimise üksuse juhataja aruandes juhatusele (detsember 2016).

⁽⁵⁾ KOM(2010)226 lõplik, 4.5.2010.

⁽⁶⁾ Nõukogu järeldused ITERi staatuse kohta, 7. juuli 2010 (viide 11 902/10).

⁽⁷⁾ COM(2017)319 final, 14.6.2017 (millele on lisatud komisjoni töödokument SWD(2017) 232 final, 14.6.2017), peatükk V „ITER: the way forward“.

2.8. 29. märtsil 2017 teavitas Ühendkuningriik Euroopa Ülemkogu enda otsusest EList ja Euratomist väljaastumise kohta. See võib avaldada märkimisväärset mõju ühissettevõtte F4E 2020. aasta järgsele tegevusele ja ITERi projektile. Kehtiv kokkulepe Ühendkuningriigi EList väljaastumise kohta on tagatud ainult Euratomiga seotud rahaliste vahenditega (sh ITER) kuni 2020. aasta lõpuni. Leppeta lahkumise korral ei ole Ühendkuningriik pärast 2020. aastat enam F4E liige ning Ühendkuningriigi ettevõtjad ei saa teha pakkumusi ITERiga lepingute sõlmimiseks F4E kaudu, välja arvatud juhul, kui Ühendkuningriigi ja ELi vahel sõlmitakse kahepoolne kokkulepe 2020. aasta järgse ITERi ja F4E rahastamise alase koostöö kohta.

2.9. 2018. aasta aprillis ⁽⁸⁾ volitas Euroopa Liidu Nõukogu komisjoni kiitma Euratomi nimel heaks ITERi muudetud projektikirjelduse ja kinnitas veel kord kohustust teha vahendid kättesaadavaks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus, ilma et see piiraks mis tahes järgnevat mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimisi, millega määratakse kindlaks tulevase rahastamise üksikasjad.

2.10. Hoolimata ühissettevõtte ehitusetapi juhtimisel ja kontrollimisel tehtud edusammudest püsib oht, et projekti elluviimise maksumus võib endiselt kasvada ja selle lõpuleviimine praeguse heakskiidetud projektikirjeldusega võrreldes veelgi edasi lükkuda. Lisaks ei ole F4E veel hinnanud oma panust projekti ITER kasutusetaapi pärast 2035. aastat.

Märkusteta arvamused kõikide ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

2.11. Esitasime kõigi ühissettevõtete 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta *märkusteta auditiarvamuse*. Meie arvates olid maksed kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Märkusteta arvamused kõikide ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

2.12. Esitasime kõigi ühissettevõtete 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta *märkusteta auditiarvamuse*. Meie arvates olid maksed kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

2.13. *Joonis 2.1* annab ülevaate meie iga-aastaste auditiarvamuste muutustest ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannete, tulude ja maksete kohta aastatel 2016–2018.

Joonis 2.1

Ühissettevõtete kohta esitatud Euroopa Kontrollikoja arvamuste areng aastatel 2016–2018

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

Meie tähelepanekud käsitlevad parandamist vajavaid valdkondi

2.14. Ilma auditiarvamusi kahtluse alla seadmata esitame mitu tähelepanekut ja kommentaari, et rõhutada olulisi küsimusi ja osutada parandamist vajavatele valdkondadele. Järgnevalt on esitatud nende tähelepanekute kokkuvõte, mille üksikasjad on esitatud 3. peatükis. Need on seotud eelarve ja finantsjuhtimise, mitterahalise toetuse, sisekontrolli- ja järelevalveraamistiku, toetuste andmise menetluste, usaldusväärse finantsjuhtimise ja tööjõu volavusega. Lisaks esitatakse käesolevas peatükis ühissettevõtete 2018. aasta koostoime kohta tehtud analüüsi tulemused.

⁽⁸⁾ Euroopa Liidu Nõukogu poolt 2010. aastal heaks kiidetud 6,6 miljardi euro suurune eelarve (2008. aasta hindades) on nüüd aastani 2020 ühissettevõtte kulude ülempiiriks.

Maksete iga-aastane planeerimine on puudulik

2.15. Ühisettevõtete mitmeaastane finantsplaneerimise protsess oluliste teadustoetuste ja keerukate projektide jaoks (F4E) oli peamine põhjus, miks maksete assigneeringute eelarve planeerimisel esines jätkuvalt puudusi.

2.16. Varasematel aastatel eelarve kavandamist mõjutanud tõsiste puuduste tõttu pidi F4E esialgses eelarves kavandatud maksete assigneeringuid märkimisväärselt suurendama (ligikaudu 160 miljonit eurot ehk 25%), et katta oma 2018. aasta tegelikud maksevajadused.

2.17. Kahel juhul (SESAR ja ECSEL) oli maksete assigneeringute täitmise määr 2018. aastal oodatust oluliselt madalam. SESARi puhul oli see tingitud konservatiivsest eelarvekavast, mis põhjustas aastaste finantsrakenduslepingute vastuvõtmise edasilükkumise ohu, ning asjaolust, et varasematest eelarveaastatest üle kantud kasutamata jäänud maksete assigneeringuid ei olnud 2018. aasta eelarves täielikult arvesse võetud. ECSELi eelarve täitmise madal määr oli tingitud sellest, et riiklikud rahastamisasutused viivitasid käimasolevate FP7 projektide lõpetamise sertifikaatide väljastamisega ning asjaolust, et detsembris 2018 tehti programmile „Horisont 2020“ 20 miljoni euro suurune lisamakse.

Soovitavad meetmed (1)

Uute maksete assigneeringute kavandamisel julgustatakse ühisettevõtteid võtma arvesse jooksva aastal uuesti kasutusele võetud eelmistel aastatel kasutamata jäänud maksete assigneeringute summat ja tagasi nõutud maksete assigneeringute summat (sihtotstarbeline sisetulu).

Ühisettevõtete eelarve täitmise määra ja erasektorist pärit liikmete tegevust tuleks veelgi parandada

Ühisettevõtted saavutasid 2007.–2013. aasta mitmeaastases finantsraamistikus eelarve 89% suuruse täitmismäära

2.18. 2018. aastal olid ühisettevõtete FP7 ja TEN-T meetmed nende rakendamise lõppetapis.

2.19. Ühisettevõtete tegevus FP7 ja TEN-T programmide raames hõlmas ühisettevõtteid SESAR, Clean Sky, IMI, FCH, ECSEL. Tabel 2.1 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest kõnealustele ühisettevõtetele 2018. aasta lõpu seisuga. Keskmiselt moodustasid need osamaksed programmiperioodi lõpuks 89% ühisettevõtete asutamismäärustes osamaksetele seatud eesmärkidest.

Tabel 2.1

FP7 ja TEN-T – liikmete osamaksed

(miljonites eurodes)

Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			FP7 raames tegutsevad ühisettevõtted	Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)			
EL	Muud liikmed	Kokku		EL	Muud liikmed	Kokku	Eelarve täitmise määr
700,0	1 284,3	1 984,3	SESAR 1	634,1	1 099,8	1 733,9	87%
800,0	600,0	1 400,0	CS 1	800,0	608,5	1 408,5	101%
1 000,0	1 000,0	2 000,0	IMI 1	916,0	735,8	1 651,8	83%
470,0	470,0	940,0	FCH 1	421,3	442,5	863,8	92%
655,5	1 784,4	2 439,9	ECSEL (Artemis/ Eniac)	655,5	1 495,4	2 150,9	88%
3 625,5	5 138,7	8 764,2	Kokku	3 426,9	4 382,0	7 808,9	89%

Allikas: ühisettevõtete esitatud andmed.

Ühissettevõtetele esineb mõningaid viivitusi 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku programmide elluviimisel

2.20. 2018. aastal, programmi „Horisont 2020“ meetmete rakendamise ajal, ei olnud osa ühissetevõtetest oma programmide rakendamisel kavakohaselt edenenud ning olid seetõttu oma asutamismäärustes seatud eesmärkide täitmise ajakavast maas.

2.21. Programmi „Horisont 2020“ tegevust rakendavad seitse ühissetevõtet on SESAR, CS, IMI, FCH, ECSEL, BPT ja S2R. Tabel 2.2 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest kõnealustele tegevustele 2018. aasta lõpu seisuga. Programmiperioodi keskpaigaks olid need ühissetevõtted rakendanud keskmiselt 39% oma programmi „Horisont 2020“ tegevustest ja nendega seotud lisategevustest (31% juhul, kui lisategevusi arvesse ei võeta).

Tabel 2.2

Liikmete toetus programmile „Horisont 2020“

(miljonites eurodes)

Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)				Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)							
EL	Muude liikmete mitterahaline toetus tegevuskulude katteks ⁽¹⁾	Muude liikmete mitterahaline toetus täiendavate meetmete võtmiseks ⁽²⁾	Kokku	Programmi „Horisont 2020“ raames tegevuvad ühissetevõtted	EL	Mitterahaline toetus tegevuskulude katteks (kinnitatud)	Mitterahaline toetus tegevuskulude katteks (deklareeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus täiendavate meetmete võtmiseks	Kokku	Täitmise määr koos mitterahalise toetusega täiendavate meetmete võtmiseks	Täitmise määr ilma mitterahalise toetuseta täiendavate meetmete võtmiseks
585,0	1 000,0	E/K	1 585,0	SESAR 2020	216,9	128,6	120,2	E/K	465,7	29%	29%
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	CS2	816,7	288,0	157,6	801,7	2 064,0	52%	42%
1 638,0	1 425,0	E/K	3 063,0	IMI2	241,9	144,0	83,9	E/K	469,8	15%	15%
665,0	95,0	285,0	1 045,0	FCH2	318,8	5,4	7,7	636,3	968,2	93%	44%
1 185,0	1 657,5	E/K	2 842,5	ECSEL	512,0	11,3	694,1	E/K	1 217,4	43%	43%
975,0	975,0	1 755,0	3 705,0	BPT	264,6	21,2	36,8	699,9	1 022,5	28%	17%
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R	158,9	28,2	63,7	160,4	411,2	47%	34%
7 201,0	6 731,1	3 125,3	17 057,4	Kokku	2 529,8	626,7	1 164,0	2 298,3	6 618,8	39%	31%

⁽¹⁾ Mitterahaline toetus ühissetevõtte põhitegevusele

⁽²⁾ Mitterahaline toetus ühissetevõtte töökavast väljapoole jäävatele lisategevustele

Allikas: ühissetevõtete esitatud andmed.

Tööstusharu esindavad liikmed annavad oma panuse peamiselt väljaspool ühissetevõtete töökava toimuvat tegevust, kuid see aitab kaasa ühissetevõtete eesmärkide saavutamisele

2.22. Nelja ühissetevõtte (CS, FCH, BPT, S2R) puhul nähakse nende asutamismäärustes ette erasektorist pärit liikmete mitterahalised toetused lisategevuste näol, mida teostatakse väljaspool ühissetevõtete töökavu, ning sätestatakse minimaalne panus, mis tuleb programmi lõpuks teha. Tabelist 2.2 nähtub, et 2018. aasta lõpuks koosnes tööstusharu esindavate liikmete sissemaksed peamiselt nende tegevustega seotud deklareeritud kuludest.

2.23. 2018. aasta lõpuks olid seitsme programmi „Horisont 2020“ rakendava ühissetevõtte tööstusharu ja teadusametuse esindavad partnerid tegelikult eraldanud 4 miljardit eurot ehk 41% kokkulepitud 9,8 miljardi euro suurusest kogutoetusest. See summa sisaldab 1,7 miljardi euro⁽⁹⁾ suurust mitterahalist toetust ühissetevõtete programmiga „Horisont 2020“ seotud põhitegevusele (42%), ja 2,3 miljardi euro suurust rahalist toetust ühissetevõtete töökavast väljapoole jäävale lisategevusele (57%). 2018. aasta lõpu seisuga oli põhitegevusele antava mitterahalise toetuse rakendamise määr 25% ning lisategevusele suunatud mitterahalise toetuse rakendamise määr peaaegu 75%. Hoolimata lisategevuse tähtsusest puudub kohustus avalikustada vastavad mitterahaline toetus raamatupidamise aastaaruandes ja meil ei ole lubatud seda auditeerida⁽¹⁰⁾. Seetõttu ei saa me esitada arvamust mitterahalise toetuse olemuse, kvaliteedi ja kvantiteedi kohta (Clean Sky, FCH, BPT, S2R) (vt selgitus 2.1 ja 2.2).

⁽⁹⁾ Sellest summast oli 2018. aasta lõpuks kinnitatud ainult ca 0,6 miljardit eurot (35 %).

⁽¹⁰⁾ Asjaomaste ühissetevõtete asutamismääruste artikli 4 lõige 4.

*Selgitus 2.1***Mitterahaline toetus lisategevusele (CS, FCH, BPT, S2R)**

Ühisettevõtete asutamismääruste ühise artikli 4 lõike 2 punkti b kohaselt on lisategevus mitterahaline toetus tegevuseks, mis jääb väljapoole ühisettevõtte töökava ja eelarvet, kuid mis aitab kaasa selle üldeesmärkide saavutamisele. Vastav tegevus tuleks fikseerida iga-aastases lisategevuste kavas, milles märgitakse mitterahalise toetuse hinnanguline väärtus. Asutamismääruse artikli 4 lõike 4 kohaselt peab lisategevuste kulud kinnitama sõltumatu välisaudiitor ning neid kulusid ei auditeeri kontrollikoda ega ükski ELi asutus.

*Selgitus 2.2***Mitterahaline toetus ühisettevõtete põhitegevuseks**

Ühisettevõtete asutamismäärustes sätestatud tegevuskulud peaksid hõlmama nii ELi rahalist toetust kui ka tööstusharu esindavate liikmete mitterahalist toetust. Tööstusharu esindavate liikmete mitterahalised toetused hõlmavad kulusid, mida nad on kandnud seoses ühisettevõtte teadus- ja innovatsioonimeetmetega, millest on maha arvatud ühisettevõtte panus ja mis tahes muu ELi osalus nimetatud kuludes.

2.24. Ehkki BPT ühisettevõtte asutamismäärust muudeti sõnaselgelt selleks, et võimaldada tööstusharu esindavatel liikmetel ühisettevõtet ka projektide tasandil rahaliselt toetada, on oht, et nad ei suuda ühisettevõtte tegevuskulude katmiseks enne BPT programmi lõppemist veel kohustuslikku minimaalset rahalist toetust maksta. Selle tulemusel otsustas komisjon (DG RTD) 2018. aasta lõpus vähendada ühisettevõtte 2020. aasta 205 miljoni euro suurust eelarvet 140 miljoni euro võrra.

Soovitavad meetmed (2)

Kui ühisettevõtte asutamismääruses nõutakse ühisettevõtte liikmetelt põhitegevuse rahalist toetamist, siis tuleks kehtestada selge ja ühiselt kokkulepitud rahalise toetuse süsteem, millega tagatakse, et programmi lõpuks saavutatakse nõutav summa. Kõik asutajaliikmed peaksid selles süsteemis kokkuleppele jõudma ja see peaks kajastuma määruses.

Maksete sisekontroll oli üldiselt tulemuslik

2.25. Ühisettevõtted on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad usaldusväärsed eelkontrollimenetlused. FP7 vahe- ja lõppmaksete puhul teevad toetusesaajate juures järelauditeid ühisettevõtete palgatud sõltumatud välisaudiitorid. Programmi „Horisont 2020“ kuludeklaratsioonide puhul vastutab nende auditite eest komisjoni ühine audititalitus, kuigi ta ostab kolm neljandikku neist teenustest sisse asutusevälistelt audiitorühingutelt. Kõik ühisettevõtted kasutasid kõnealuseid põhikontrolle maksete seaduslikkuse ja korrektsuse hindamiseks.

2.26. FP7 toetusmaksete järelauditite tulemuste põhjal (2018. aasta lõpu seisuga) olid kõigi ühisettevõtete (v.a ECSEL) esitatud allesjäänud veamäärad 2%suurusest olulisuse piirmäärast väiksemad. Kinnitasime selle tulemuse lõplike toetusmaksete substantiivse kontrolli abil. Riiklike rahastamisasutuste kasutatavad erinevad auditimetoodikad ja -protseduurid ei võimalda aga arvutada ühisettevõtte ECSEL ühtset veamäära ega allesjäänud veamäära FP7 maksete kohta. Nende maksete puhul kohaldasime kogu FP7 suhtes DG RTD arvatud allesjäänud veamäära (2018. aasta lõpu seisuga oli see 3,36%). Arvestades FP7 maksete väikest osakaalu 2018. aastal, jääb ühisettevõtte ECSEL põhitegevusega seotud maksete veamäär sellel aastal allapoole olulisuse piirmäära.

2.27. Programmi „Horisont 2020“ toetusmaksete puhul teatasid kõik programmi „Horisont 2020“ projekte rakendavad ühisettevõtted 2018. aasta lõpus, et järelauditite tulemuste põhjal oli allesjäänud veamäär 2%suurusest piirmäärast väiksem. Avaliku sektori asutuste ja välisaudiitorite audititegevuse meiepoolne läbivaatamine ning valitud korduskontrollid toetusesaajate juures kinnitasid seda tulemust. Meie kontroll näitas aga ka meie 2018. aasta aastaaruande punktides 5.31–5.34 esitatud leidudega sarnaseid leide (puudused järelauditite tegemisel).

Usaldusväärse finantsjuhtimise puudused seavad ohtu ühissettevõtete tegevuse tulemuslikkuse

2.28. Meie iga-aastane finants- ja vastavusaudit paljastas ka olulisi finantsjuhtimise puudusi projektide ja toetuste haldamise valdkonnas.

2.29. Oleme koos välisekspertidega juba aastaid soovitanud F4E-l juurutada teenitud väärtuse juhtimise süsteemi (EVM) ⁽¹¹⁾, et mõta tulemuslikkust projekti tehnilise edenemise ning selle käigus kantud kulude põhjal. F4E jätkas siiski 2018. aastal ITERi krediidsüsteemi kasutamist, et jälgida projekti edenemist.

2.30. 2018. aastal algatas S2R esimest korda kindlasummalist rahastamiskava sisaldava katselise projektikonkursi, mis oli avatud ainult tema liikmetele. Hindamisprotsessi käigus leidsid finantseksperdid olulisi lahknevusi finantsettepanekute ja toetusesaajate varasemate finantsandmete vahel.

2.31. BPT puhul jäi 2018. aasta konkursi ülesehituse ja ettepanekute paremusjärjestuse käsitlemise tõttu rahastamata üks konkursi kahest juhtteemast, kuigi mõlema teema kohta olid esitatud toetuskõlblikud ja väga hea hinnangu saanud ettepanekud. SESARi puhul on puudused Euroopa ühendamise rahastu 2018. aasta projektikonkursi ülesehituses viinud kattuvuste ja ebajärjekindlusteni toetuse andmise kriteeriumide vahel, mis seab ohtu toetuse hindamise üldise tulemuslikkuse.

Soovitavad meetmed (3)

Ühissetvõttel F4E soovitatakse rakendada EVM-süsteemi, et võimaldada jälgida projekti edenemist, võttes aluseks nii tekkinud kulud kui ka tehniliste vahe-eesmärkide saavutamise.

Soovitavad meetmed (4)

Kindlasummalise rahastamise tõhususe ja tulemuslikkuse tagamiseks innustatakse ühissettevõtteid võtma oma ettepanekute rahalise hindamise aluseks tugev toetusesaajate andmebaas, mis sisaldab mitut aastat hõlmavaid usaldusväärseid finantsandmeid.

Ühissettevõtete hindamised lisavad väärtust, kuid nende ajastust tuleks muuta

2.32. 2017. aasta lõpus teavitas komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu FP7-ga asutatud ühissettevõtete (SESAR, IMI, FCH, Clean Sky, ARTEMIS ja ENIAC) kohustuslike lõpphindamiste ning programmi „Horisont 2020“ raames asutatud ühissettevõtete (SESAR, IMI2, Clean Sky 2, FCH2, ECSEL, S2R, BPT) kohustuslike vahehindamiste tulemustest. Hindamised viidi läbi sõltumatute ekspertide abiga ja need hõlmasid ühissettevõtete töö asjakohasust, tõhusust, tulemuslikkust, sidusust ja ELi lisaväärtust, pöörates täiendavalt tähelepanu avatusele, läbipaistvusele ja teadustegevuse kvaliteedile.

2.33. Kuigi hindajad pidasid ühissettevõtete tulemuslikkust üldiselt positiivseks, soovitasid nad järgmist:

- suurendada tööstusharu esindavate liikmete, liikmesriikide, VKEde ja muude sidusrühmade osalust;
- parandada koordineerimist teiste ELi ja liikmesriikide teadusprogrammidega;
- suurendada uute liikmesriikide osalust; arendada edasi usaldusväärset tulemuslikkuse mõõtmise raamistikku koos peamiste tulemusnäitajatega, mille abil paremini hinnata ühissettevõtete mõju ja sotsiaalmajanduslikku kasu;
- parandada ühissettevõtete projektide tulemuste levitamist ja kasutamist.

2.34. Vastuseks koostas iga ühissetvõtte tegevuskava ja alustas 2018. aastal selle rakendamist. 2018. aasta finantsauditi käigus kontrollisime nende tegevuskavade rakendamist.

⁽¹¹⁾ EVM aitab projektijuhtidel projekti tulemuslikkust mõõta. See on projektide süstemaatiline järelevalve protsess, mida kasutatakse projekti edenemisest kõrvalekaldumiste avastamiseks, tuginedes tehtud töö ja kavandatud töö võrdlemisele. Seda kasutatakse kulude ja ajakava kontrollimiseks ning et esitada kvantitatiivseid andmeid projektiootsuste tegemiseks. Projekti lähtealus on EVM oluline osa ja see on kogu EVM-ga seotud tegevuse võrdluspunkt.

2.35. Kuigi iga ühissettevõtte vahhindamine viidi lõpule kooskõlas asjaomases õigusraamistikus kehtestatud täpse ajakavaga, leiame, et hindamine ei olnud kavandatud parimal ajal, et panustada uute, programmi „Horisont 2020“ raames asutatud ühissettevõtete otsustusprotsessidesse (BPT, S2R, ECSEL). Kuna ühissettevõtted pidid 2014. ja 2015. aastal looma oma haldusstruktuuri, olid nende tegevus vahhindamise ajal veel algusjärgus.

Soovitavad meetmed (5)

Arvestades, et lõpphindamised on kavandatud alles 2024. aastaks, tuleb uute ühissettevõtete vahhindamisi täiendada hilisemas etapis (perioodi keskel), kui nad on teinud piisavalt tööd, mis võimaldaks tegevust asjakohaselt hinnata ning anda kasulikke ja mõjusaid soovitusi.

Mitme ühissettevõtte tööjõu voolavus on suur

2.36. Mitme ühissettevõtte (IMI, CS, S2R) tööjõu voolavus oli 2018. aastal väga suur; selle tagajärjel suurenes märkimisväärselt ajutiste töötajate kasutamine.

2.37. Ühissettevõtted selgitasid, et kuna võrreldes teiste ELi institutsioonide ja asutustega on nad väikesed (keskmiselt 30 töötajat), paneb see asjaolu nad töötajate töölevõtmisel ja töö hoidmisel ebasoodsasse olukorda.

2.38. 2018. aastal täheldasime, et ajutiste töötajate ja konsultantide kasutamine on mõne ELi asutuse jaoks eriti oluline, ning see ei ole õigusraamistikuga kooskõlas ⁽¹²⁾. Ühissettevõtete puhul analüüsime seda probleemi ka aastal 2019.

Soovitavad meetmed (6)

Ühissettevõtteid ergutatakse koostöös komisjoniga otsima võimalusi, kuidas vältida ajutiste töötajate ülemäära kasutamist.

Ühissettevõtete vahelist koostoimet on kasutatud tugiteenuste osutamisel, kuid teadusuuringute valdkonnas vaid piiratud määral

2.39. Ühissettevõtted teevad juba koostööd eri haldusvaldkondade hangetes. Ühishanked on soovitatavad ostude puhul, mis ei ole konkreetselt seotud ühissettevõtte põhitegevusega ega ole hõlmatud institutsioonidevaheliste raamlepingutega. Ühishanked on eriti kasulikud IT ja andmehalduse, inimressursside, konsultatsiooniteenuste ja hoonete haldamise valdkonnas. Nendes valdkondades on juba sõlmitud (või sõlmiti 2018. aastal) mitu ühist raamlepingut uute vajaduste rahuldamiseks, näiteks uue andmekaitsemääruse rakendamiseks.

2.40. Lisaks aitas ühissettevõtete raamatupidamisfunktsioonide edasiandmine DG BUDG-le 2016. aastal kaasa ühissettevõtete raamatupidamisaruannete ühtsele esitusviisile.

2.41. Üldiselt nõustuvad ühissettevõtted, et ühishanked suurendavad märkimisväärselt asjaomaste teenuste tõhusust, tulemuslikkust ja järjepidevust ning on võimaldanud märkimisväärselt mastaabisäästu ja ressursside kokkuhoidu.

2.42. 2018. aastal esines mõnel ühissetvõttel ühiste hankemenetluste käivitamisel vajaduste ja kulude-tulude analüüsi ebapiisavuse tõttu probleeme, näiteks:

- ebapiisavad ja liiga kulukad ühised raamlepingud;
- ühissetvõtetele omaste funktsioonide hiline väljatöötamine ja rakendamine komisjoni programmi „Horisont 2020“ IT-vahendites;
- jõuti kriitilise piirini komisjoni ühiste tugiteenuste kasutamisel, mida kasutatakse näiteks teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi tsentraliseeritud järelauditeenistuse, eelarve peadirektoraadi arvepidamissüsteemi ja ajutiste töötajate teenuste raamlepingute puhul.

⁽¹²⁾ Vt asutusi käsitlev 2018. aasta aastaaruanne (ELT C 417, 11.12.2019, lk 1).

2.43. Ühisettevõtete korporatiivteenused ühtlustatakse, kuna nende vajadused on haldusteenuste ja asjade hankelepingute puhul üsna sarnased. Teisalt on ühisettevõtetel üsna vähe sisulist ühist tegevust, kuna nende teadus- ja innovatsioonivaldkonnad ja töökavad on väga spetsiifilised. 2018. aastal käivitati ühiselt ainult üks uuring – FCH ja S2R uuring vesinikukütuseelementide kasutamiseks raudtekeskkonnas. Mitu ühisettevõtet saavutasid tegevusalase koostööme sarnastes teadusuuringute ja innovatsiooni valdkondades tegutsevate ELi detsentraliseeritud asutustega: näiteks tegid SESAR ja Euroopa Liidu Lennundusohutusamet (EASA) koostööd mehitamata õhusõidukite alal.

Soovitavad meetmed (7)

Enne hanke algatamist peavad ühisettevõtted hindama, kas nad saaksid mõne käimasoleva menetluse või kehtiva raamlepinguga liituda. Euroopa Liidu asutuste võrgustik (EUAN) haldab ühist hankeportaali, mille raames ühisettevõtted saavad regulaarselt konsulteerida, et teha kindlaks ühised hankevõimalused.

Mis tahes kavandatud koostöö või sünergia olulistes valdkondades peaks põhinema eelneval kulude ja tulude analüüsil, võttes muu hulgas arvesse vajaduste kindlakstegemist, tõhususe kasvu ja lihtsustamist, paindlikkuse vähenemist, koordineerimiseks ja järelevalveks vajalikke ressursse ning mõju inimressurssidele.

Ühisettevõtteid julgustatakse uurima võimalusi tegevusalaseks koostööks ja ühistegevuseks.

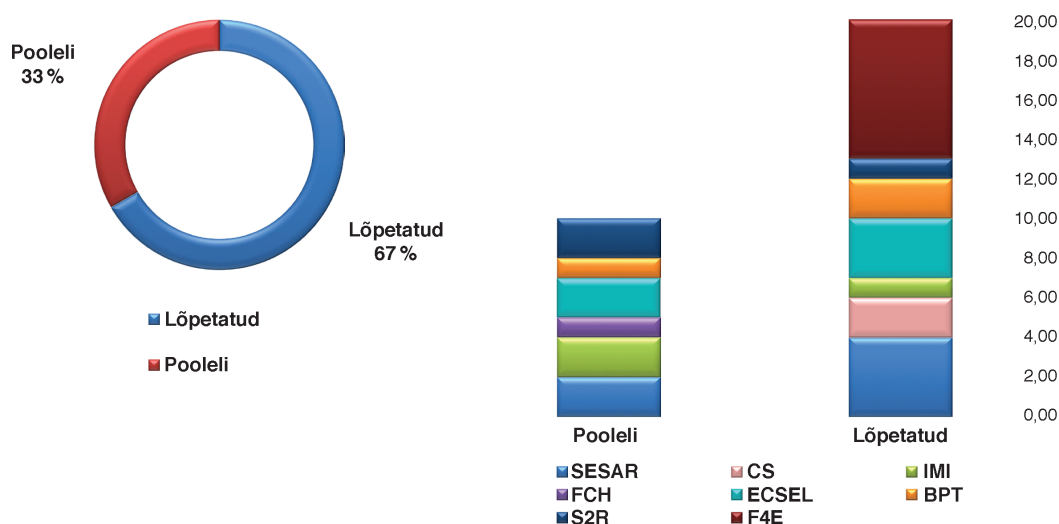
Ühisettevõtted võtavad varasemate aastate auditileidude põhjal meetmeid

2.44. Enamikul juhtudest võtsid ühisettevõtted parandusmeetmeid, et käsitleda meie eelmistes iga-aastastes eriaruannetes esitatud tähelepanekuid ja kommentaare. Üksikasjalikud andmed on esitatud 3. peatükis sisalduvate arvamuste lisades.

2.45. Joonis 2.2 näitab, et 30 tähelepaneku suhtes, mida ei olnud 2017. aasta lõpuks käsitletud, võeti 2018. aastal parandusmeetmeid 20 tähelepaneku (67%) käsitlemise lõpuleviimiseks, ning 10 tähelepaneku (33%) käsitlemine oli 2018. aasta lõpus veel pooleli.

Joonis 2.2

Ühisettevõtete jõupingutused varasemate aastate tähelepanekute põhjal meetmete võtmiseks

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

MUUDE HILJUTI ÜHISETTEVÕTETE KOHTA KOOSTATUD KONTROLLIKOJA VÄLJAANNETE AUDITITULEMUSED

2.46. Lisaks ühissettevõtete raamatupidamise aastaaruannetega seotud iga-aastasele auditiaruandele, avaldasime 2018. aasta jooksul ka eraldi auditiaruandeid, milles käsitleti ühissettevõtteid (vt *joonis 2.3*).

Joonis 2.3

Muude hiljuti ühissettevõtete kohta koostatud kontrollikoja väljaannete audititulemused

Kontrollikoja eriaruanne nr 28/2018: Enamik programmi „Horisont 2020“ kaasatud lihtsustamismeetmetest on küll toetusesaajate elu lihtsamaks teinud, kuid paranemiseks on veel ruumi

Kontrollikoja eriaruanne nr 11/2019: ELi lennuliikluse korraldamise ajakohastamist käsitlev määrus annab lisaväärtust, kuid rahastamine oli suures osas ebavajalik – SESARI kasutuselevõtt

Ülevaatearuanne 2018: ELi eduka transpordisektori saavutamise lahendamist vajavad probleemid

Programm „Horisont 2020“ pakub rahastust teadusvaldkondade koostööprojektide osalevatele teadlastele, uurimisinstituutidele, ülikoolidele, eraettevõtetele ja avaliku sektori asutustele kas üksikult või konsortiumidena. See 2014.–2020. aasta perioodiks eraldatud 76,4 miljardi euro suuruse eelarvega programm on maailma suurim avaliku sektori teadusuuringute ja innovatsiooni programm.

Uurisime auditiga, kas programmiga „Horisont 2020“ tehtud muudatused on toetusesaajate halduskoormust tulemuslikult vähendanud. Jõudsime järeldusele, et suurem osa lihtsustamismeetmeid on olnud tulemuslikud, kuigi mitte kõik meetmed ei andnud soovitud tulemust ning endiselt on paranemisruumi. Toetusesaajad vajavad kasutajasõbralikumaid suuniseid ja töövahendeid ning komisjon peab jätkama uute rahastamiskavade sobivuse ja kasutatavuse katsetamist. Tähtis on ka eeskirjade stabiilsus, sest toetusesaajad suudavad keeruliste tingimustega küll kohaneda, kuid juhiste sagedas muutmine võib tekitada segadust ja ebakindlust.

Täielikud auditijäreldused, nendega seotud soovitusel ja auditeeritava vastused on kättesaadavad kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu.

2005. aastal käivitas EL programmi SESAR, et ühtlustada ja ajakohastada lennuliikluse korraldamise süsteeme ja menetlusi kogu Euroopas. Nende süsteemide väljatöötamine on traditsiooniliselt toimunud riigi tasandil. Kokku on EL aastatel 2005–2020 SESARile eraldanud 3,8 miljardit eurot, millest 2,5 miljardit eurot oli ette nähtud süsteemide ja menetluste kasutuselevõtu toetamiseks.

Auditi käigus uurisime ELi sekkumist ühtse Euroopa taeva algatuse tehnoloogiasamba SESARI kasutuselevõtu etappi. Jõudsime järeldusele, et ELi reguleeriv sekkumine ühisprojektide näol annab lisaväärtust. Leidsime siiski, et ELi rahastamine lennuliikluse korraldamise ajakohastamise toetamiseks ei olnud suures osas vajalik ning et rahastamise haldamisel esineb mõningaid puudusi. Esitame Euroopa Komisjonile ka mitmeid soovitusi, et paremini toetada lennuliikluse korraldamise ajakohastamist.

Täielikud auditijäreldused, nendega seotud soovitusel ja auditeeritava vastused on kättesaadavad kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu.

Käesolev ülevaatearuanne kirjeldab ja analüüsib ELi tegevust transpordivaldkonnas. Keskendume ELi eelarvest rahastatavatele taristuinvesteeringutele ja tutvustame valdkonnaüleseid probleeme, mille tuvastamine hiljutiste auditite käigus viie peamise transpordiliigi vallas: maantee-, raudtee-, lennu-, sisevee- ja meretransport.

Leidsime, et EL on teinud edusamme taristu arendamisel ja transpordi siseturu avamisel, kuid hoiatame, et liidu transpordisektori edukuse tagamiseks peab EL lahendama kuus peamist sõlmküsimust. Nende hulka kuuluvad eesmärkide ja prioriteetide sidumine ressursidega, parem planeerimine ja taristuhoidus, tõhus jõustamine, maanteedel toimuva kaubaveo vähendamine ning ELi lisaväärtuse tagamine.

Käesolev ülevaatearuanne tagab sidusrühmadele ja huvitatud pooltele selge ja kättesaadava teabe, ergutades sellega sidusrühmi parandama meetmeid ja/või neid paremini koordineerima, et anda ELi pingutustele transpordipoliitika eesmärkide saavutamiseks lisaväärtust.

Täielikud auditijäreldused, nendega seotud soovitusel ja auditeeritava vastused on kättesaadavad kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

3. PEATÜKK

ELI ÜHISETTEVÕTETE KINNITAVAD AVALDUSED

3.1. Kinnitavaid avaldusi toetav teave

Alus arvamuste esitamiseks

3.1.1. Viisime auditi läbi kooskõlas IFACi rahvusvaheliste auditistandardite (ISA) ja eetikanormidega ning INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega (ISSAI). Nimetatud standarditega hõlmatud kontrollikoja kohustusi kirjeldatakse täpsemalt käesoleva aruande audiitori kohustusi käsitlevas osas. Kooskõlas rahvusvahelise arvestusekspertide eetikastandardite nõukogu (IESBA) eetikakoodeksi ja auditeerimisega seotud eetikanõuetele on kontrollikoda sõltumatu ning täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nimetatud nõuetele ja IESBA eetikakoodeksile. Oleme seisukohal, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane arvamuse avaldamiseks.

Juhtkonna ja organisatsiooni järelevalve eest vastutavate isikute kohustused

3.1.2. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja ühissettevõtete finantsmäärustele vastutavad ühissettevõtete juhtkonnad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandardite kohase raamatupidamise aastaaruannete koostamise ja esitamise ning oma raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. Juhtkonna kohustused hõlmavad finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajalike sisekontrollimehhanismide kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulist väärkajastamist. Juhtkond vastutab ka selle eest, et finantsaruannetes kajastatud tegevus, finantstehingud ja teave oleks kooskõlas vastavate õigusaktidega.

3.1.3. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkonna ülesanne hinnata ühissetvõtte vastavust tegevuse jätkuvuse põhimõttele, avaldades tegevuse jätkuvusega seotud küsimused, kui see on asjakohane, ja lähtudes raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatab üksuse likvideerida või tegevuse lõpetada, või kui tal puuduvad muud realistlikud alternatiivid.

3.1.4. Ühissettevõtete finantsaruandluse üle järelevalve tegemise eest vastutavad nende järelevalveorganite liikmed.

Audiitori kohustused raamatupidamise aastaaruannete ja nende aluseks olevate tehingute auditeerimisel

3.1.5. Meie eesmärk on saada piisav kindlus selle kohta, et ühissetvõtete konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning nende aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed, ning esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule *kinnitavad avaldused*, mis kinnitavad raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsust ning nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Piisav kindlus on väga suurt tõenäosust tähistav kindlus, kuid see ei taga, et oluline väärkajastamine või nõuete mittejärgimine auditi käigus alati avastatakse. Need võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majandusotsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

3.1.6. Tulude puhul kontrollime komisjonilt, teistelt partneritelt ja osalevatelt riikidelt saadud sissemaksid ning hindame ühissettevõtete muude tulude kogumise korda (kui nad on sellist tulu saanud).

3.1.7. Kulude puhul auditeerime maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Kõiki makseliike (sealhulgas vara soetamiseks tehtud makseid), välja arvatud eelmaksed, auditeeritakse nende tegemise seisuga. Eelmakseid auditeeritakse siis, kui vahendite saaja on nende korrakohast kasutamist tõendanud ning ühissetvõtte on need kas samal aastal või hiljem tasaarvestuse tegemisega heaks kiitnud.

3.1.8. Kooskõlas rahvusvaheliste auditistandardite ja kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega tugineb kogu auditi vältel oma professionaalsusele ja kutsealasele skeptitsismile. Meie ülesandeks on ka

- kindlaks teha ja hinnata raamatupidamise aastaaruannetes pettusest või vigadest põhjustatud olulise väärkajastamise ja nende aluseks olevate tehingute Euroopa Liidu õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riski, töötada välja ja rakendada auditiprotseduure nende riskide käsitlemiseks ning saada auditi tõendusmaterjali, mis annaks meie arvamusele piisava ja asjakohase aluse. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise või mittevastavuse avastamata jätmise risk on suurem kui vigade puhul, sest pettus võib hõlmata keelatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, andmete moonutamist või sisekontrollimehhanismide eiramist;
- asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte sisekontrolli mõjususe kohta arvamuse esitamiseks) teha endale selgeks auditi seisukohast oluline sisekontrollisüsteem;

- hinnata kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna koostatud arvestushinnangute ja nendega seotud avalduste põhjendatust;
- teha järeldus selle kohta, kas juhtkond lähtub raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, ning hinnata saadud auditi tõendusmaterjali põhjal, kas on olulist ohtu sündmusteks või tingimusteks, mis võivad ühisettevõtte tegevuse jätkuvuse tõsise kahtluse alla seada. Kui meie arvates oluline ebakindlus eksisteerib, siis peame oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu raamatupidamise aastaaruande asjaomastele avaldustele, või kui need on puudulikud, siis muutma oma arvamust. Meie järeldused põhinevad enne audiitori aruande valmimise kuupäeva saadud auditi tõendusmaterjalil. Edaspidised sündmused või tingimused võivad aga põhjustada olukorra, kus üksusel ei ole võimalik oma tegevust jätkata;
- hinnata raamatupidamise aastaaruande ja sellega seotud avalduste üldist esitusviisi, ülesehitust ja sisu, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne kajastab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglaselt;
- hankida piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali ühisettevõtete finantsteabe kohta, et esitada arvamus raamatupidamise aastaaruannete ja nende aluseks olevate tehingute kohta. Vastutame auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest;
- võtta vajaduse korral arvesse sõltumatu välisaudiitori audititööd ühisettevõtete raamatupidamise aastaaruannete kontrollimisel vastavalt ELi finantsmääruse artikli 208 lõikes 4⁽¹³⁾ sätestatud nõuetele.

3.1.9. Vahetame juhtkonnaga teavet muu hulgas auditi kavandatud ulatuse ja ajakava ning auditi käigus tehtud oluliste leidude (sh sisekontrollimehhanismide oluliste puuduste) kohta.

3.1.10. Ühisettevõtete arutatavate teemade seast valime vaatlusaluse perioodi raamatupidamise aastaaruannete auditeerimise seisukohast kõige olulisemad teemad, mida nimetatakse seetõttu peamisteks audititeemadeks. Kirjeldame nimetatud teemasid meie audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui teabe avalikustamine on õigusaktiga keelatud, või kui äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et teemat ei tohi meie aruandes käsitleda, kuna vastasel juhul võib see tõenäoliselt üles kaaluda avaliku huviga saadava kasu.

⁽¹³⁾ Määrus (EL, Euratom) nr 966/2012.

ELI RAAMPROGRAMME ELLU VIIVAD ÜHISETTEVÕTTED

3.2. Euroopa taeva lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi väljaarendamisega tegelev ühissetevõtte (SESAR)

3.2.1. Brüsselis asuv Euroopa taeva lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi väljaarendamisega tegelev ühissetevõtte (SESAR) asutati veebruaris 2007 kaheksaks aastaks ⁽¹⁴⁾ (SESAR 1). Juunis 2014 muutis nõukogu määrust ja pikendas ühissetevõtte tegutsemisaega kuni 31. detsembrini 2024 ⁽¹⁵⁾ (SESAR 2020).

3.2.2. Ühissetevõtte SESAR on avaliku ja erasektori partnerlus, mille eesmärk on Euroopa lennuliikluse korraldamise moderniseeritud süsteemi väljatöötamine ja kasutuselevõtt. Ühissetevõtte asutajaliikmeteks on Euroopa Liit (keda esindab Euroopa Komisjon (DG Move)) ja Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsioon (Eurocontrol) ⁽¹⁶⁾. 2015. aasta osalemiskutse alusel valiti ühissetevõtte liikmeteks 19 aeronavigatsioonitööstuse avaliku ja erasektori üksust. Nende seas on lennukitootjaid, lennuvälja- ja kosmoseseadmete tootjaid, aeronavigatsiooniteenuste ja lennujaamateenuste pakkujaid.

3.2.3. Tabelis 1 esitatakse ühissetevõtte peamised arvanded ⁽¹⁷⁾.

Tabel 1

Ühissetevõtte peamised arvanded

	2018	2017
Eelarves sisalduvad maksete assigneeringud (miljonites eurodes)	94,8	90,9
Eelarves sisalduvad kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	129,5	109,9
Kasutatav maksete eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	166,3	213
Kasutatav kulukohustuste eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	175,9	130,9
Töötajate arv seisuga 31. detsember ⁽²⁾	42	40

⁽¹⁾ Kasutatav eelarve sisaldab eelmistel aastatel kasutamata jäänud assigneeringuid, mille ühissetevõtte on lisanud käesoleva aasta eelarvesse, ja sihtotstarbelisi tulusid.

⁽²⁾ Töötajaskond hõlmab ametnikke, ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

ARVAMUS**3.2.4. Auditeerimine**

- ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest ⁽¹⁸⁾ ja eelarve täitmise aruannetest ⁽¹⁹⁾ 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta,
- raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 287 sätestatud nõuetele.

⁽¹⁴⁾ Nõukogu 27. veebruari 2007. aasta määrus (EÜ) nr 219/2007 ühissetevõtte loomise kohta Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) väljaarendamiseks (ELT L 64, 2.3.2007, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 16. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 721/2014, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 219/2007 ühissetevõtte loomise kohta Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) väljaarendamiseks seoses ühissetevõtte tegevusaja pikendamisega aastani 2024 (ELT L 192, 1.7.2014, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Eurocontrol on rahvusvaheline organisatsioon, mis kuulub 41 liikmesriigile. EL on delegeerinud mõned oma ühtse Euroopa taeva reguleerimise ülesanded Eurocontrolile, mis annab organisatsioonile keskse rolli Euroopa lennuliikluse juhtimise koordineerimisel ja planeerimisel. Eurocontroli liikmed on nii EL ise kui liidu kõik liikmesriigid.

⁽¹⁷⁾ Ühissetevõtte pädevust ja tegevust tutvustav täiendav teave on leitav selle veebisaidil www.sesarju.eu.

⁽¹⁸⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽¹⁹⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse kohta

3.2.5. Meie hinnangul annab ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ühissetevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2018. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvupidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

*Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus***Tulud**

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.2.6. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.2.7. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

3.2.8. Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanek SESAR 1 eelarve täitmise kohta

3.2.9. Detsembris 2016 programm SESAR 1 ametlikult lõpetati ja viimane toetusmaks tehti detsembris 2017.

3.2.10. Tabel 2 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest SESAR 1-le 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 2

Liikmete toetus SESAR 1-le*(miljonites eurodes)*

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemaksed	Mitterahaline toetus (kinnitatud)	Mitterahaline toetus (deklareeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisategevusele	Kokku
EL (DG Move)	700,0	E/K	700,0	634,1	0,0	0,0	E/K	634,1
Eurocontrol	700,0	E/K	700,0	137,8	422,9	0,0	E/K	560,7
Tööstusharu esindavad liikmed	584,3	E/K	584,3	25,5	513,6	0,0	E/K	539,1
Kokku	1 984,3	E/K	1 984,3	797,4	936,5	0,0	E/K	1 733,9

(¹) Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

3.2.11. Eelmiste aastate kasutamata maksete assigneeringud summas 40 miljonit eurot kanti üle 2018. aastasse, et maksta programmi SESAR 1 tööstusharu esindavatele liikmetele tagasi neilt saadud liigne rahaline toetus⁽²⁰⁾ ning hüvitada käimasolevate seitsmenda raamprogrammi ja TEN-T projektide hilinenud, kuid siiski põhjendatud maksetaotlused. 2018. aasta lõpu seisuga oli neist assigneeringutest võimalik sellisteks maksekorrektsioonideks kasutada ainult 1,8 miljonit eurot (5%); 20 miljonit eurot (50%) tuli tühistada ja 18,2 miljonit eurot (45%) kanti üle 2019. aastasse.

3.2.12. Ühisettevõttel oli 2018. aasta lõpus (programmi SESAR 1 sulgemisetapis) ikka veel suur hulk täitmata kulukohustusi (maksekohustusi), mis olid kokku 61,4 miljonit eurot. Kuna programm lõpetati 2016. aasta lõpus ja viimane toetusmakse tehti 2017. aasta lõpus, ei kasutata neid ühisettevõttele eraldatud vahendeid täiel määral ära.

Tähelepanek SESAR 2020 eelarve täitmise kohta

3.2.13. Tabel 3 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest SESAR 2020-le 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 3

Liikmete toetus SESAR 2020-le

(miljonites eurodes)

Liikmed	Liikmete sissemaksud (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksud (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemak- sed	Mitteraha- line toetus (kinnita- tud)	Mitterahaline toetus (dekla- reeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisate- gevusele	Kokku
EL (DG Move)	585,0	E/K	585,0	216,9	0,0	0,0	E/K	216,9
Eurocontrol	500,0	E/K	500,0	11,9	59,6	60,1	E/K	131,6
Tööstusharu esindavad liikmed	500,0	E/K	500,0	2,5	54,6	60,1	E/K	117,2
Kokku	1 585,0	E/K	1 585,0	231,3	114,2	120,2	E/K	465,7

(¹) Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühisettevõtte esitatud andmed.

3.2.14. 2018. aasta lõpu seisuga oli ühisettevõtte kasutanud vastavalt 81% ja 61% programmi „Horisont 2020“ projektidele eraldatud kulukohustuste ja maksete assigneeringutest ning tühistanud umbes 44,6 miljonit eurot (35%) programmi „Horisont 2020“ raames kasutatavatest maksete assigneeringutest.

3.2.15. Programmi „Horisont 2020“ maksete assigneeringute madal täitmise määr ja kõrged tühistamismäärad 2018. aastal olid tingitud peamiselt sellest, et ühisettevõtte

- eelarve planeerimine oli konservatiivne, võttes arvesse iga-aastaste finantsrakendamise delegerimislepingute hilise saabumise riski,
- eelarve planeerimise ja järelevalve puhul ei võeta täielikult arvesse aasta eelarves uuesti kasutusele võetud eelmiste aastate kasutamata maksete assigneeringuid.

Tähelepanek sisekontrollimehhanismide kohta

3.2.16. Ühisettevõtte on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad usaldusväärsed eelkontrollimenetlused. Seitsmenda raamprogrammi vahe- ja lõppmaksete puhul teeb ühisettevõtte järelauditeid toetusesaajate juures, programmi „Horisont 2020“ maksete järelaudite eest vastutab aga komisjoni ühine audititeenistus. Ühisettevõtte poolt 2018. aasta lõpus esitatud järelaudite allesjäänud veamäär oli seitsmenda raamprogrammi puhul 1,29% ja programmi „Horisont 2020“ puhul 1,33%⁽²¹⁾.

⁽²⁰⁾ Määrusele (EÜ) nr 219/2007, mida on muudetud määrusega (EL) nr 721/2014, lisatud ühisettevõtte SESAR põhikirja artiklid 13 ja 25 ning ühisettevõtte tööstusharu esindavate liikmetega eraldi sõlmitavate lepingute artikkel 4.

⁽²¹⁾ Ühisettevõtte SESAR 2018. aasta tegevusaruande punktid 173 ja 176.

Tähelepanek usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemuslikkuse kohta

3.2.17. Pärast liikuvuse peadirektoraadiga delegerimislepingu sõlmimist käivitas ühisettevõtte SESAR 2018. aasta jaanuaris avatud projektikonkursi droonide liikluse korraldamisega seotud uuringute ja esitluste jaoks Euroopas (U-Space Call). Maksimaalset toetussummat – 9,5 miljonit eurot – rahastati komisjoni Euroopa ühendamise rahastu vahenditest. Kuigi konkursikutses esitatud toetuse andmise kriteeriumid on üldiselt kooskõlas Euroopa ühendamise rahastu määruses sätestatud suunistega, täheldasime mitut kattuvust ja ebakõlasid lepingute sõlmimise kriteeriumide ja allkriteeriumide vahel. See võib ohtu seada toetuste hindamise protsessi üldise tõhususe ning seda tuleks käsitleda projektikonkursi kavandamise ja ettevalmistamise etapis.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

3.2.18. Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud parandusmeetmetest on esitatud *lisas*.

LISA

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaarid	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2017	<p>Programmi SESAR I kulukohustuste ja maksete assigneeringute täitmise määrad olid vastavalt 11% ja 68%. Programmi SESAR I madalaid rakendamismäärasid põhjustasid järgmised tegurid:</p> <ul style="list-style-type: none"> — detsembris 2016 programm SESAR I ametlikult lõpetati ja viimane makse tehti detsembris 2017. Ühisettevõtte pidi 2017. aasta lõpuks sellegipoolest tagama seitsmenda raamprogrammi piisavate vahendite olemasolu, et maksta programmi SESAR I tööstusharu esindavatele liikmetele tagasi neilt saadud liigne rahaline toetus ning hüvitada käimasolevate seitsmenda raamprogrammi projektide hilinenud, kuid siiski põhjendatud maksetaotlused; — programmi SESAR I eelarve uusi kulukohustuste ja maksete assigneeringuid planeerides ja jälgides toimus ühisettevõtte konservatiivselt ning ei võtnud arvesse ligikaudu 17 miljoni euro suurust eeldatavat sihtotstarbelist tulu, mis tuleneb programmi SESAR I projektide tagasinõutud summadest (st järelauditite käigus parandatud vead, tasaarvestamata eelrahastamine jne). 	Lõpetatud
2017	2017. aasta lõpuks ei olnud komisjoni ühised programmi „Horisont 2020“ toetuste haldus- ja seirevahendid sellisel määral välja arendatud, et võimaldada ühisettevõttele eraldatud mitterahalise osaluse haldamist.	Lõpetatud
2017	SESAR I projektide kohandamise või tühistamise tõttu pidi ühisettevõtte SESAR 2017. aasta lõpus (programmi SESAR 1 sulgemisetapis) tühistama 30 miljonit eurot (19%) täitmata kulukohustusi. Seega lasus ühisettevõttel aasta lõpus endiselt kohustus maksta programmi SESAR I toetusi summas ca 47 miljonit eurot.	Pooleli
2017	Õhuruumi tsiviilkasutajatelt programmi SESAR 2020 tegevuste jaoks tugiteenuseid hankides kasutas ühisettevõtte SESAR finantsskoori arvutamisel erinevate ekspertide kategooriate päevahindade jaoks tehtud finantspakumuste lihtsat (aritmeetilist) keskmist. Sama meetodit kasutati hanke kõigi osade puhul. Tegelikult oleks pidanud suurema konkurentsi ja tõhususe saavutamiseks kasutama finantsskoori arvutamiseks kaalutud keskmist. Koefitsient oleks pidanud põhinema iga ekspertide kategooria kõige tõenäolisemal tööpäevade arvul, mida hanke konkreetse osa teenuste jaoks võidakse vajada.	Lõpetatud
2017	Ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruande välisaudiitor täheldas puudusi ühisettevõtte finantskontrolliprotsessides. Selle põhjuseks on peamiselt ühisettevõtete tegevuse aluseks oleva finantsregulatsiooni raamistiku keerukus, finantsvaldkonna võtmetöötajate hiljutine lahkumine ning sellest tulenev finantsosakonna töö ülekoormatus.	Lõpetatud
2017	Vastuseks hindajate esitatud soovitudele võttis ühisettevõtte SESAR haldusnõukogu mais 2018 vastu tegevuskava. Tegevuskava hõlmab suurt hulka meetmeid, millest mõne elluviimist on juba alustatud; enamik meetmeid tuleks aga rakendada 2018. aastal ja 2019. aasta esimeses kvartalis, ning mõnda neist võetakse arvesse järgmisel programmitöö perioodil.	Pooleli

Ühiseettevõtte vastus

3.2.12. Sellega seoses on oluline märkida, et SESAR 1 programmi üldine rakendamise määr on 89,9%.

3.2.15. Ühiseettevõtte SESAR soovib rõhutada, et eelmiste aastate kasutamata maksete assigneeringute käsitusviis tuleneb otseselt ühiseettevõtte tegevust reguleerivast finantsraamistikust.

3.2.17. Ühiseettevõtte SESAR peab vajalikuks märkida, et programmiga U-Space seotud konkurss korraldati täielikus kooskõlas Euroopa ühendamise rahastu erinõuete ja parimate tavadega. Seda tagas tihe koostöö INEA-ga konkursi ettevalmistusetapis. Lisaks oli enne hindamise algust täielikult kõrvaldatud hindamise alakriteeriumide erineva tõlgendamise võimalik risk. Nimelt konsulteeriti enne hindamist ekspertidega, et vältida ebaõigeid oletusi ja punktisummasid põhjustada võivaid väärtõlgendusi.

3.3. Ühisettevõtte „Clean Sky“

Sissejuhatus

3.3.1. Brüsselis asuv ühisettevõtte lennunduse valdkonnas ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks (edaspidi „ühisettevõtte“ või „ühisettevõtte Clean Sky“) asutati seitsmenda teadusuuringute raamprogrammi raames detsembris 2007 kümneaastaseks perioodiks ⁽²²⁾ (Clean Sky 1). 6. mail 2014. pikendas nõukogu ühisettevõtte tegutsemisaega kuni 31. detsembrini 2024 ⁽²³⁾ (Clean Sky 2).

3.3.2. Ühisettevõtte Clean Sky on lennundusvaldkonna teadustegevuse ja innovatsiooni valdkonnas tegutsev avaliku ja erasektori partnerlus. Uue määruse kohaselt on ühisettevõtte asutajaliikmeteks Euroopa Liit (EL), keda esindab komisjon (teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat, DG RTD), ning erasektori liikmed, kelle hulka kuuluvad tööstusharu esindavad juhid ning integreeritud tehnoloogia tutvustusvaldkondi (ITD), uuenduslikke õhusõidukite tutvustusplatvorme (IADP) ja läbivaid valdkondi esindavad toetajaliikmed. Lisaks teeb ühisettevõtte koostööd avatud ja konkurentsipõhiste projektikonkursside alusel valitavate tuumikpartneritega ⁽²⁴⁾. Neil partneritel on ühisettevõtte Clean Sky 2 asutamismääruse kohaselt eraliikme staatus.

3.3.3. Tabelis 1 esitatakse ühisettevõtte peamised arvanded ⁽²⁵⁾.

Tabel 1

Ühisettevõtte peamised arvanded

	2018	2017
Eelarves sisalduvad maksete assigneeringud (miljonites eurodes)	336,4	203
Eelarves sisalduvad kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	294,6	201,1
Kasutatav maksete eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	343,8	243,7
Kasutatav kulukohustuste eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	371,1	313,6
Töötajate arv seisuga 31. detsember ⁽²⁾	40	41

⁽¹⁾ Kasutatav eelarve sisaldab eelmistel aastatel kasutamata jäänud assigneeringuid, mille ühisettevõtte on lisanud käesoleva aasta eelarvesse, ja sihtotstarbelisi tulusid.

⁽²⁾ Töötajakond hõlmab ametnikke, ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

Allikas: ühisettevõtte esitatud andmed.

Kinnitavat avaldust toetav teave

ARVAMUS

3.3.4. Auditeerisime

- ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest ⁽²⁶⁾ ja eelarve täitmise aruannetest ⁽²⁷⁾ 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta,
- raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 287 sätestatud nõuetele.

⁽²²⁾ Nõukogu 20. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 71/2008, millega asutatakse ühisettevõtte Clean Sky (ELT L 30, 4.2.2008, lk 1).

⁽²³⁾ Nõukogu 6. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 558/2014 ühisettevõtte Clean Sky 2 asutamise kohta (ELT L 169, 7.6.2014, lk 77).

⁽²⁴⁾ 2008. aastal ühinesid 16 juhti ja 66 toetajaliiget ühisettevõtte Clean Sky esimese etapiga (programm Clean Sky 1). Kooskõlas nõukogu määruse (EL) nr 558/2014 lisa toodud põhikirja artikli 4 lõikega 6 säilitavad programmi Clean Sky 1 assotsieerunud liikmed oma staatuse kuni teadusuuringute alase tegevuse lõpetamiseni, kuid hiljemalt 31. detsembrini 2017. 2017. aastal, kui 2016. aastal käivitatud neljanda tuumikpartnerite leidmiseks mõeldud projektikonkurss oli lõppenud, lõpetas ühisettevõtte liikmete valiku- ja liitumisenetluse kokku üle 230 juriidilise isikuga, kes osalesid programmis Clean Sky 2. See hõlmab 16 juhti koos nende sidusettevõtete ja seotud kolmandate pooltega, ning valitud tuumikpartnereid koos nende sidusettevõtete ja seotud kolmandate isikutega.

⁽²⁵⁾ Ühisettevõtte pädevust ja tegevust tutvustav täiendav teave on leitav selle veebisaidil www.cleansky.eu

⁽²⁶⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovara muutuste aruanne, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽²⁷⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse kohta

3.3.5. Meie hinnangul annab ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ühissetevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2018. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni paarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

*Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus***Tulud**

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.3.6. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.3.7. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

3.3.8. Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanek Clean Sky 1 eelarve täitmise kohta

3.3.9. Tabel 2 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest Clean Sky 1-le 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 2

Liikmete toetus Clean Sky 1-le

(miljonites eurodes)

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemaksed	Mitterahaline toetus (kinnitatud)	Mitterahaline toetus (deklareeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisategevusele	Kokku
EL (DG RTD)	800,0	E/K	800,0	800,0	0,0	0,0	E/K	800,0
Tööstusharu esindavad liikmed	600,0	E/K	600,0	14,9	594,1	-0,7	E/K	608,3
Kokku	1 400,0	E/K	1 400,0	814,9	594,1	-0,7	E/K	1 408,3

⁽¹⁾ Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

3.3.10. Ühissetevõtte FP7 programm lõpetati ametlikult 2017. aastal ja eelarve täitmise määr oli ligikaudu 100%. 2018. aastal tegi ühissetevõtte veel umbes 850 000 euro suuruses summas tagasimakseid, mis tulenes tasaarvestamata eelmaksetest ja järelauditi tulemustest.

Tähelepanek Clean Sky 2 eelarve täitmise kohta

3.3.11. Tabel 3 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest Clean Sky 2-le 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 3

Liikmete toetus Clean Sky 2-le

(miljonites eurodes)

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemak- sed	Mitteraha- line toetus (kinnita- tud)	Mitterahaline toetus (dekla- reeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisatege- vusele	Kokku
EL (DG RTD)	1 755,0	0,0	1 755,0	816,7	0,0	0,0	0,0	816,7
Tööstusharu esindavad liikmed	1 228,5	965,3	2 193,8	14,1	273,9	157,6	801,7	1 247,3
Kokku	2 983,5	965,3	3 948,8	830,8	273,9	157,6	801,7	2 064,0

⁽¹⁾ Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühisettevõtte esitatud andmed.

3.3.12. Ühisettevõtte kulukohustuste ja maksete assigneeringute täitmise määrad olid kõrged, vastavalt 99,2% ja 97,3%.

Tähelepanek sisekontrollimehhanismide kohta

3.3.13. Ühisettevõtte Clean Sky 2 on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad eelkontrollimenetlused. FP7 vahe- ja lõppmaksete puhul teeb ühisettevõtte järelauditeid toetusesaajate juures, programmi „Horisont 2020“ projektide maksetaotluste järelauditeid eest vastutab aga komisjoni ühine audititeenistus. Ühisettevõtte poolt 2018. aasta lõpus esitatud järelauditeid allesjäänud veamäär oli FP7 puhul 1,21% ja programmi „Horisont 2020“ puhul 1,11% ⁽²⁸⁾.

Tähelepanek muude küsimuste kohta

3.3.14. 2017. ja 2018. aastal oli ühisettevõtte ajutiste ja lepinguliste töötajate voolavus suur. Ajutiste töötajate puhul suurenes tööjõu voolavus järsult 2018. aastal (peaaegu 17%-ni), sest neli projektitöötajat lahkusid ühisettevõttest. Ajutiste töötajate kasutamine peaaegu kahekordistus 2018. aastal.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

3.3.15. Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud parandusmeetmetest on esitatud *lisas*.

⁽²⁸⁾ Ühisettevõtte Clean Sky 2018. aasta tegevusaruande projekt, lk 99–100.

LISA

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaarid	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2017	2018. aasta lõpuks ei olnud komisjoni ühised programmi „Horisont 2020“ toetuste haldus- ja seirevahendid sellisel määral välja arendatud, et võimaldada ühissetevõttele eraldatud mitterahalise osaluse haldamist.	Lõpetatud
2017	Vastuseks hindajate esitatud soovitudele koostas ühissetevõtte tegevuskava, mille ühissetevõtte juhatus võttis vastu märtsis 2018. Tegevuskava hõlmab suurt hulka ühissetevõtte rakendatavaid meetmeid, millest mõne elluviimist on juba alustatud; ülejäänud on plaanis ellu viia 2018. aastal või järgmisel programmitöö perioodil.	Lõpetatud

Ühisettevõtte vastus

Ühisettevõtte võtab kontrollikoja aruande teadmiseks.

3.4. Innovatiivsete ravimite algatuse ühissetevõtte (IMI)

Sissejuhatus

3.4.1. Brüsselis asuv Innovatiivsete Ravimite Algatuse Ühissetevõtte (edaspidi „ühissetevõtte“ või „ühissetevõtte IMI“) asutati detsembris 2007 ⁽²⁹⁾ kümneaastaseks perioodiks (IMI 1). 2014. aasta mais võttis nõukogu vastu uue asutamismääruse ja pikendas ühissetevõtte tegutsemisaega kuni 31. detsembrini 2024 ⁽³⁰⁾ (IMI 2).

3.4.2. Ühissetevõtte IMI on tervishoiualase teadustegevuse ja innovatsiooni valdkonnas tegutsev avaliku ja erasektori partnerlus. Ühissetevõtte asutajaliikmed on Euroopa Liit, keda esindab komisjon (DG RTD), ja ravimisektor, mida esindab Euroopa Ravimitootjate Organisatsioonide Liit (EFPIA).

3.4.3. Tabelis 1 esitatakse ühissetevõtte peamised arvandmed ⁽³¹⁾.

Tabel 1
Ühissetevõtte peamised arvandmed

	2018	2017
Eelarves sisalduvad maksete assigneeringud (miljonites eurodes)	179,6	153,4
Eelarves sisalduvad kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	275,6	187,9
Kasutatav maksete eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	235,9	206,4
Kasutatav kulukohustuste eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	485,5	322,4
Töötajate arv seisuga 31. detsember ⁽²⁾	48	49

⁽¹⁾ Kasutatav eelarve sisaldab eelmistel aastatel kasutamata jäänud assigneeringuid, mille ühissetevõtte on lisanud käesoleva aasta eelarvesse, ja sihtotstarbelisi tulusid.

⁽²⁾ Töötajaskond hõlmab ametnikke, ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

Kinnitavat avaldust toetav teave

ARVAMUS

3.4.4. Auditeerisime

- ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest ⁽³²⁾ ja eelarve täitmise aruannetest ⁽³³⁾ 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta,
- raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 287 sätestatud nõuetele.

⁽²⁹⁾ Nõukogu 20. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 73/2008, millega asutatakse ühissetevõtte innovatiivsete ravimite ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks (ELT L 30, 4.2.2008, lk 38).

⁽³⁰⁾ Nõukogu 6. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 557/2014 innovatiivsete ravimite algatuse teise ühissetevõtte asutamise kohta (ELT L 169, 7.6.2014, lk 54).

⁽³¹⁾ Ühissetevõtte pädevust ja tegevust tutvustav täiendav teave on leitav selle veebisaidil www.imi.europa.eu

⁽³²⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽³³⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsus**Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsuse kohta**

3.4.5. Meie hinnangul annab ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ühissetevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2018. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni paarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus**Tulud****Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta**

3.4.6. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed**Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta**

3.4.7. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

3.4.8. Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamus kahtluse alla.

Tähelepanek IMI 1 eelarve täitmise kohta

3.4.9. Tabel 2 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest IMI 1-le 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 2

Liikmete toetus IMI 1-le

(miljonites eurodes)

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemak- sed	Mitteraha- line toetus (kinnita- tud)	Mitterahaline toetus (dekla- reeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisatege- vusele	Kokku
EL (DG RTD)	1 000,0	E/K	1 000,0	916,0	0,0	0,0	E/K	916,0
Tööstusharu esindavad liikmed	1 000,0	E/K	1 000,0	21,9	633,3	80,6	E/K	735,8
Kokku	2 000,0	E/K	2 000,0	937,9	633,3	80,6	E/K	1 651,8

⁽¹⁾ Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

3.4.10. FP7 projektide jaoks ette nähtud ühissetevõtte 2018. aasta eelarve puhul oli maksete assigneeringute täitmise määr 88%.

Tähelepanekud IMI 2 eelarve täitmise kohta

3.4.11. Tabel 3 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest IMI 2-le 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 3

Liikmete toetus IMI 2-le

(miljonites eurodes)

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemaksed	Mitterahaline toetus (kinnitatud)	Mitterahaline toetus (deklareeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisategevusele	Kokku
EL (DG RTD)	1 638,0	E/K	1 638,0	241,9	0,0	0,0	E/K	241,9
EFPIA	1 425,0	E/K	1 425,0	10,8	128,0	83,9	E/K	222,7
Assotsieerunud partnerid	0,0	E/K	0,0	2,7	2,5	0,0	E/K	5,2
Kokku	3 063,0	E/K	3 063,0	255,4	130,5	83,9	E/K	469,8

⁽¹⁾ Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühisettevõtte esitatud andmed.

3.4.12. Ühisettevõtte programmi „Horisont 2018“ raames kasutada oleva 2020. aasta eelarves olid kulukohustuste ja maksete assigneeringute täitmise määrad vastavalt 100% ja 87%.

3.4.13. 2018. aasta lõpus oli eelmistest aastatest ülekantud kasutamata maksete assigneeringute summa 56,1 miljonit eurot. Sellest tulenevalt kiitis ühisettevõtte juhatuse 2018. aasta detsembris heaks eelarvemuudatuse, et vähendada aasta uusi maksete assigneeringuid 36,3 miljoni euro võrra⁽³⁴⁾. Eelmise aastaga võrreldes on olukord paranenud pärast seda, kui IMI rakendas mitu parandusmeetet, kuid endiselt on puudusi uute maksete assigneeringute vajaduse planeerimises ja järelevalves.

Tähelepanek sisekontrollimehhanismide kohta

3.4.14. Ühisettevõtte on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad usaldusväärsed eelkontrollimenetlused. FP7 vahe- ja lõppmaksete puhul teeb ühisettevõtte järelauditeid toetusesaajate juures, programmi „Horisont 2020“ projektide maksetaotluste järelaudite eest vastutab aga komisjoni ühine audititeenistus. Ühisettevõtte poolt 2018. aasta lõpus esitatud järelaudite allesjäänud veamäär oli seitsmenda raamprogrammi puhul 0,87% ja programmi „Horisont 2020“ puhul 0,67%⁽³⁵⁾.

Muud teemad

3.4.15. Ühisettevõtte töötajate voolavus oli 2018. aastal suur (keskmiselt ligikaudu 21%) ning eriti suur oli see lepinguliste töötajate puhul (ligikaudu 60%). Olukord halvenes 8 töötaja pikaajalise haiguse tõttu, millest 4 olid 2018. aastal uued juhtumid. Seetõttu vahetus 2018. aastal pool ühisettevõtte töötajatest, mis suurendas ohtu, et ühisettevõtte tegevusemärke ei saavutata plaanipäraselt. Töötajate olukorra lahendamiseks 2018. aastal kasutas ühisettevõtte ajutisi töötajaid, kes moodustasid 9,6% kogu personalist.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

3.4.16. Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud parandusmeetmetest on esitatud *lisas*.

⁽³⁴⁾ 2018. aasta eelarve kolmas muudatus, mis kiideti heaks 5. detsembril 2018.⁽³⁵⁾ Ühisettevõtte IMI 2018. aasta tegevusaruanne, lk 107–108.

LISA

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaarid	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2017	2017. aasta lõpuks ei olnud komisjoni ühine tugikeskus valmis saanud programmi „Horisont 2020“ toetuste haldus- ja seirevahendite mooduleid, mis on vajalikud ühisettevõtte mitterahalise toetuse kajastamiseks ja seireks.	Lõpetatud
2017	2017. aasta lõpu seisuga oli eelmiste aastate kasutamata maksete assigneeringute summa 78,7 miljonit eurot. Sellest tulenevalt kiitis ühisettevõtte juhatus 2017. aasta juulis heaks aasta uute põhitegevuse maksete assigneeringute vähendamise 56 miljoni euro võrra ja 2017. aasta novembris eelmiste aastate kasutamata maksete assigneeringute vähendamise 25,8 miljoni euro võrra. Selline olukord näitab, et viimastel aastatel on uute maksete assigneeringute vajaduse planeerimises ja kontrollimises esinenud puudusi.	Pooleli
2017	Vastuseks hindajate esitatud soovitustele koostas ühisettevõtte tegevuskava, mille võttis ühisettevõtte IMI 2 juhatus vastu 2017. aasta novembris. Tegevuskava hõlmab paljusid ühisettevõtte rakendatavaid meetmeid, millega seoses on juba alustatud teatavaid tegevusi; enamikku meetmeid tuleks rakendada 2018. ja 2019. aastal ning väikest osa neist kaalutakse järgmisel programmitöö perioodil.	Pooleli

Ühisettevõtte vastus

Ühisettevõtte võtab kontrollikoja aruande teadmiseks.

3.5. Kütuseelementide ja Vesiniku Valdkonna Ühisettevõtte (FCH)

Sissejuhatus

3.5.1. Brüsselis asuv Kütuseelementide ja Vesiniku Valdkonna Ühisettevõtte (edaspidi „ühisettevõtte“ või „FCH ühisettevõtte“) kütuseelementide ja vesiniku ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks asutati mais 2008 ajavahemikuks kuni 31. detsember 2017 ⁽³⁶⁾ (FCH 1). Mais 2014 pikendas nõukogu ühisettevõtte tegutsemisaega kuni 31. detsembrini 2024 ⁽³⁷⁾ (FCH 2).

3.5.2. FCH ühisettevõtte on kütuseelementide ja vesiniku valdkonnas teadustegevuse ja innovatsiooni alal tegutsev avaliku ja erasektori partnerlus. Ühisettevõtte liikmeteks on Euroopa Liit (keda esindab Euroopa Komisjon), tööstusrühmitus (Hydrogen Europe) ja teadusrühmitus (Hydrogen Europe Research).

3.5.3. Tabelis 1 esitatakse ühisettevõtte peamised arvanded ⁽³⁸⁾.

Tabel 1
Ühisettevõtte peamised arvanded

	2018	2017
Eelarves sisalduvad maksete assigneeringud (miljonites eurodes)	102,4	179,4
Eelarves sisalduvad kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	79,8	98,5
Kasutatav maksete eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	126,5	198,6
Kasutatav kulukohustuste eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	85,5	127,8
Töötajate arv seisuga 31. detsember ⁽²⁾	27	26

⁽¹⁾ Kasutatav eelarve sisaldab eelmistel aastatel kasutamata jäänud assigneeringuid, mille ühisettevõtte on lisanud käesoleva aasta eelarvesse, ja sihtotstarbelisi tulusid.

⁽²⁾ Töötajaskond hõlmab ametnikke, ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

Allikas: ühisettevõtte esitatud andmed.

Kinnitavat avaldust toetav teave

ARVAMUS

3.5.4. Auditeerisime

- ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest ⁽³⁹⁾ ja eelarve täitmise aruannetest ⁽⁴⁰⁾ 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta,
- raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 287 sätestatud nõuetele.

⁽³⁶⁾ Nõukogu 30. mai 2008. aasta määrus (EÜ) nr 521/2008, millega asutatakse Kütuseelementide ja Vesiniku Valdkonna Ühisettevõtte (ELT L 153, 12.6.2008, lk 1).

⁽³⁷⁾ Nõukogu määrus (EL) nr 559/2014, 6. mai 2014, kütuseelementide ja vesiniku valdkonna teise ühisettevõtte asutamise kohta (ELT L 169, 7.6.2014, lk 108).

⁽³⁸⁾ Ühisettevõtte pädevust ja tegevust tutvustav täiendav teave on leitav selle veebisaidil www.fch.europa.eu.

⁽³⁹⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽⁴⁰⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsuse kohta

3.5.5. Meie hinnangul annab ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ühissetevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2018. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni paarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

*Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus***Tulud**

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.5.6. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.5.7. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

3.5.8. Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanek FCH 1 eelarve täitmise kohta

3.5.9. Tabel 2 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest FCH 1-le 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 2

Liikmete toetus FCH 1-le*(miljonites eurodes)*

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemak- sed	Mitteraha- line toetus (kinnita- tud)	Mitterahaline toetus (dekla- reeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisatege- vusele	Kokku
EL (DG RTD)	470,0	E/K	470,0	402,2	19,1	0,0	E/K	421,3
Tööstusharu esindavad liikmed	470,0	E/K	470,0	17,9	420,0	4,6	E/K	442,5
Kokku	940,0	E/K	940,0	420,1	439,1	4,6	E/K	863,8

⁽¹⁾ Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

3.5.10. FP7 projektide jaoks ette nähtud ühissetevõtte 2018. aasta eelarve puhul oli maksete assigneeringute täitmise määr 79,6%, mis oli tingitud töösolevate FP7 projektide maksetaotluste hilisest esitamisest.

Tähelepanekud FCH 2 eelarve täitmise kohta

3.5.11. Tabel 3 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest FCH 2-le 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 3

Liikmete toetus FCH 2-le

(miljonites eurodes)

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus (¹)	Kokku	Rahalised sissemak- sed	Mitteraha- line toetus (kinnita- tud)	Mitterahaline toetus (dekla- reeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisatege- vusele	Kokku
EL (DG RTD)	665,0	0,0	665,0	318,8	0,0	0,0	0,0	318,8
Tööstusharu esindavad liikmed	95,0	285,0	380,0	3,6	1,8	7,7	636,3	649,4
Kokku	760,0	285,0	1 045,0	322,4	1,8	7,7	636,3	968,2

(¹) Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

3.5.12. Tööstusharu esindavate liikmete väikese mitterahalise toetuse põhjuseks on asjaolu, et ühissetevõtte kinnitab selle koos lõplike maksetaotlustega. Seetõttu kinnitatakse enamik kulukohustustega seotud mitterahalisest toetusest hiljem programmi „Horisont 2020“ raames, kui tehakse projektide lõppmakseid ja esitatakse finantsaruande õigsust kinnitavad kontrollitõendid.

3.5.13. Ühissetevõtte programmi „Horisont 2018“ raames kasutada oleva 2020. aasta eelarves olid kulukohustuste ja maksete assigneeringute täitmise määrad vastavalt 95,8% ja 84,4%.

Tähelepanekud sisekontrollimehhanismide kohta

3.5.14. Ühissetevõtte on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad eelkontrollimenetlused. FP7 vahe- ja lõppmaksete puhul teeb ühissetevõtte järelauditeid toetusesaajate juures, programmi „Horisont 2020“ projektide maksetaotluste järelauditite eest vastutab aga komisjoni ühine audititeenistus.

3.5.15. Ühissetevõtte poolt 2018. aasta lõpus esitatud järelauditite allesjäänud veamäär oli seitsmenda raamprogrammi puhul 1,10% ja programmi „Horisont 2020“ puhul 0,46% (⁴¹).

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

3.5.16. Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud parandusmeetmetest on esitatud *lisas*.

(⁴¹) FCH ühissetevõtte 2018. aasta tegevusaruanne, lk 89.

LISA

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaarid	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2017	Vastuseks hindajate esitatud soovitudele koostas ühissetevõtte tegevuskava, mille ühissetevõtte FCH juhatus võttis vastu 2018. aasta märtsis. Tegevuskava hõlmab paljusid ühissetevõtte rakendatavaid meetmeid, millega seoses on juba alustatud teatavaid tegevusi; enamikku meetmeid tuleks rakendada 2018. ja 2019. aastal ning väikest osa neist kaalutakse järgmisel programmitöö perioodil.	Pooleli

Ühisettevõtte vastus

Ühisettevõtte võtab kontrollikoja aruande teadmiseks.

3.6. Ühisettevõtte ECSEL – Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel

Sissejuhatus

3.6.1. Brüsselis asuv ühisettevõtte „Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel“ (edaspidi „ühisettevõtte“ või „ühisettevõtte ECSEL“) asutati mais 2014 ⁽⁴²⁾ ajavahemikuks kuni 31. detsember 2024. Ühisettevõtte ECSEL asendas ühisettevõtte ENIAC ja ARTEMIS, mis suleti 26. juunil 2014, ning on nende õigusjärglane. Ühisettevõtte ECSEL hakkas iseseisvalt tööle 27. juunil 2014.

3.6.2. Ühisettevõtte ECSEL on nanoelektronika ja manussüsteemide valdkonnas tegutsev avaliku ja erasektori partnerlus. Ühisettevõtte ECSEL asutajaliikmed on Euroopa Liit, keda esindab komisjon (DG CONNECT), ECSELi osalevad riigid ⁽⁴³⁾ ning kolm erasektori ühendust (AENEAS, ARTEMISIA ja EPoSS), kes esindavad manus- ja küberfüüsikaliste süsteemide, arukate integreeritud süsteemide ning mikro- ja nanoelektronika valdkonnas tegutsevaid äriühinguid ning uurimis- ja arendusorganisatsioone.

3.6.3. Tabelis 1 esitatakse ühisettevõtte peamised arvandmed ⁽⁴⁴⁾.

Tabel 1

Ühisettevõtte peamised arvandmed

	2018	2017
Eelarves sisalduvad maksete assigneeringud (miljonites eurodes)	290,1	287,7
Eelarves sisalduvad kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	187,3	177,3
Kasutatav maksete eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	310,6	290,1
Kasutatav kulukohustuste eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	194,2	183,9
Töötajate arv seisuga 31. detsember ⁽²⁾	30	30

⁽¹⁾ Kasutatav eelarve sisaldab eelmistel aastatel kasutamata jäänud assigneeringuid, mille ühisettevõtte on lisanud käesoleva aasta eelarvesse, ja sihtotstarbelisi tulusid.

⁽²⁾ Töötajaskond hõlmab ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

Allikas: ühisettevõtte esitatud andmed.

Kinnitavat avaldust toetav teave

ARVAMUS

3.6.4. Auditeerisime

- ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest ⁽⁴⁵⁾ ja eelarve täitmise aruannetest ⁽⁴⁶⁾ 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta,
- raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 287 sätestatud nõuetele.

⁽⁴²⁾ Nõukogu 6. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 561/2014 ühisettevõtte ECSEL asutamise kohta (ELT L 169, 7.6.2014, lk 152).

⁽⁴³⁾ Austria, Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Taani, Eesti, Soome, Prantsusmaa, Saksamaa, Kreeka, Ungari, Iirimaa, Iisrael, Itaalia, Läti, Leedu, Luksemburg, Malta, Madalmaad, Norra, Poola, Portugal, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Hispaania, Rootsi, Šveits, Türgi ja Ühendkuningriik.

⁽⁴⁴⁾ Ühisettevõtte pädevust ja tegevust tutvustav täiendav teave on leitav selle veebisaidil www.ecsel.eu

⁽⁴⁵⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽⁴⁶⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsus**Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsuse kohta**

3.6.5. Meie hinnangul annab ühissettevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ühissettevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2018. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni paarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus**Tulud****Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta**

3.6.6. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed**Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta**

3.6.7. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

3.6.8. Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanekud seitsmenda raamprogrammi eelarve täitmise kohta

3.6.9. 2018. aasta lõpus eraldas EL seitsmenda raamprogrammi vahenditest 637,6 miljonit eurot, et kaastrahastada ühissettevõtte ECSEL seitsmenda raamprogrammi (ühissettevõtetelt ARTEMIS ja ENIAC üle võetud) tegevust ning veel 17,9 miljonit eurot sellega seotud halduskulude kaastrahastamiseks. Seitsmenda raamprogrammi põhitegevuse kulukohustused olid kokku 606 miljonit eurot (ARTEMIS 172 miljonit eurot ja ENIAC 434 miljonit eurot). Nendega seotud maksed olid 529 miljonit eurot (ARTEMIS 156 miljonit eurot ja ENIAC 373 miljonit eurot). Kuna programm lõpetati 2017. aasta lõpus, on oht, et ühissetevõttele eraldatud vahendeid ei kasutata täielikult ära.

3.6.10. Ühissetevõtte 2018. aasta kasutada olevate maksete assigneeringute (98 miljonit eurot) täitmise määr seitsmenda raamprogrammi projektide puhul oli 42%. Selle madala määra põhjustasid peamiselt riiklike rahastamisasutuste viivitused käimasoleva seitsmenda raamprogrammi tegevuse jaoks projektide lõpetamiseks sertifikaatide väljastamisel.

Tähelepanekud programmi „Horisont 2020“ eelarve täitmise kohta

3.6.11. Tabel 2 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest ühissetevõttele ECSEL 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 2

Liikmete toetus ühissetevõtte ECSEL programmiga „Horisont 2020“ seotud tegevusele

(miljonites eurodes)

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				Kokku
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemaksed	Mitterahaline toetus (kinnitatud)	Mitterahaline toetus (deklareeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisategevusele	
EL(DG CONNECT)	1 185,0	E/K	1 185,0	512,0	0,0	0,0	E/K	512,0
Tööstusharu esindavad liikmed	1 657,5	E/K	1 657,5	11,3	0,0	694,1	E/K	705,4
Kokku	2 842,5	E/K	2 842,5	523,3	0,0	694,1	E/K	1 217,4

(¹) Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

3.6.12. Ühisettevõtte ECSEL 30 osalevat riiki peavad panustama ühisettevõtte tegevuskulude katteks vähemalt 1 170 miljardit eurot ⁽⁴⁷⁾. 2018. aasta lõpu seisuga olid 2014., 2015., 2016. ja 2017. aasta projektikonkurssides osalevad riigid (vastavalt 19, 21, 24 ja 18) võtnud kulukohustusi summas 564 miljonit eurot ja teinud makseid summas 178 miljonit eurot (15% vajaliku toetuse kogusummast). Hoolimata programmi „Horisont 2020“ projektide rakendamise varajasest etapist on osalevate riikide osamaksete väiksus seotud asjaoluga, et mõned osalevad riigid kajastavad ja esitavad kulud ühisettevõttele ECSEL alles nende toetatud programmi „Horisont 2020“ projektide lõppedes.

3.6.13. Ühisettevõtte ECSEL saab arvutada tööstusharu esindavate liikmete mitterahalise toetuse tegeliku summa alles pärast seda, kui ta on kinnitanud osalevate riikide sissemaksed programmi lõpus.

3.6.14. Ühisettevõtte programmi „Horisont 2018“ raames kasutada oleva 2020. aasta eelarves olid kulukohustuste ja maksete assigneeringute täitmise määrad vastavalt 100% ja 72%. Programmi „Horisont 2020“ maksete assigneeringute täitmise määr halvenes, kuna ühisettevõtte sai 2018. aasta detsembris 20 miljonit eurot lisatoetust.

Tähelepanekud sisekontrollimehhanismide kohta

3.6.15. Ühisettevõtted ARTEMIS ja ENIAC olid sõlminud riiklike rahastamisasutustega halduskoostöö lepingud, mille kehtivus jätkub ka peale nende ühisettevõtete ühinemist ühisettevõtteks ECSEL. Nimetatud lepingute kohaselt toetus ühisettevõtete ARTEMIS ja ENIAC järelauditite strateegia suurel määral riiklike rahastamisasutuste tehtavale maksetaotluste auditeerimisele ⁽⁴⁸⁾. Ühisettevõtte ECSEL on võtnud meetmeid riiklike rahastamisasutuste auditite hindamiseks ning on saanud rahastamisasutustelt kirjalikud deklaratsioonid selle kohta, et liikmesriikide protseduurid annavad piisava kindluse tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Riiklike rahastamisasutuste kasutatavad erinevad auditimetoodikad ja protseduurid ei võimalda aga usaldusväärselt arvutada ühisettevõtte ECSEL ühtset kaalutud veamäära ega allesjäänud veamäära seitsmenda raamprogrammi maksete puhul.

3.6.16. Seitsmenda raamprogrammi projektide puhul olid ühisettevõtte ECSEL 2018. aastal tehtud maksed 41 miljonit eurot (2017. aastal 76,4 miljonit eurot), mis on 22% (2017. aastal 32%) kõigist ühisettevõtte poolt 2018. aastal tegevuskulude katteks tehtud maksetest. Nende maksete puhul kohaldasime kogu seitsmenda raamprogrammi suhtes DG RTD arvutatud allesjäänud veamäära (2018. aasta lõpu seisuga oli see 3,36%).

3.6.17. Programmi „Horisont 2020“ projektidele tehtud maksete järelauditite eest vastutab komisjoni ühine audititeenistus ⁽⁴⁹⁾. Ühisettevõtte 2018. aasta tegevusaruandes järelauditite kohta esitatud allesjäänud veamäär programmi „Horisont 2020“ puhul oli 1,15%.

3.6.18. Kolmest tööstusharu esindavast liikmest ühega sideteenuste osutamiseks ja ürituste korraldamiseks sõlmitud teenustaseme kokkuleppe rakendamise eest tehti 2018. aastal lõppmaks ilma nõuetekohaste tõendavate dokumentideta.

3.6.19. 2018. aastal avastas ühisettevõtte, et halduskulude jaoks tehtud üle 1 miljoni euro ulatuvate rahaliste sissemaksete eest ei olnud ühisettevõtte ENIAC enne ühisettevõtte ECSEL asutamist tööstusharu esindavale liikmele (AENEAS) arveid esitatud. Et lahendada halduskulude jaoks puuduva raha probleem, sai ühisettevõtte oma liikmetelt ettemakstud rahalise toetusena 1 miljon eurot, millest 320 000 maksis komisjon ja 680 000 tööstusharu esindavad liikmed. Ühisettevõtte peaks viivitamata väljastama võlde.

Tähelepanek muude küsimuste kohta

3.6.20. Kuigi ühisettevõtte ECSEL vahehindamine viidi lõpule kooskõlas selle õigusraamistikus kindlaks määratud täpse ajakavaga, ei suutnud see anda ühisettevõtte otsustusprotsessile selles varases etapis parimat lisaväärtust.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

3.6.21. Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud parandusmeetmetest on esitatud *lisas*.

⁽⁴⁷⁾ Määruse (EL) nr 561/2014 artikli 4 lõige 1.

⁽⁴⁸⁾ ARTEMIS ja ENIACi järelauditite strateegiate kohaselt peab ühisettevõtte vähemalt korra aastas hindama seda, kas liikmesriikidelt saadud teave annab piisava kindluse tehtud tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

⁽⁴⁹⁾ Nõukogu määruse (EL) nr 561/2014 artikli 13 lõige 2.

LISA

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaarid	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2015	<p>Ühisettevõtte finantseeskirjade kohaselt tuleb eelarvet täita mõjusa ja tõhusa sisekontrolliga (sh pettuste ja eeskirjade rikkumiste ärahoidmine, avastamine, korrigeerimine ja järelkontroll) kooskõlas.</p> <p>Pärast seda, kui Euroopa Komisjon võttis 2011. aasta juunis vastu pettustevastase võitluse strateegia, võeti vastu esimene ühine teadusuuringute valdkonna pettustevastane strateegia, mida ajakohastati 2015. aasta märtsis, et võtta arvesse „Horisont 2020“ raames tehtavad muudatused. Teadusuuringute valdkonna pettustevastane strateegia sisaldab teadusuuringute valdkonna ühisettevõtete poolt elluviidavat tegevuskava.</p> <p>Ühisettevõttel ECSEL juba on sisekontrollimenetlused, mille abil saadakse piisavat kindlust pettuste ja eeskirjade rikkumiste ärahoidmise ja avastamise kohta (maksete eelkontrollid, huvide konflikti poliitika, toetusesaajate juures tehtavad järelauditid). Ühisettevõtte ECSEL pettustevastane rakenduskava kiideti heaks 11. novembril 2016 ja see on rakendamisel.</p>	Lõpetatud
2016	<p>Oma juhtimisstruktuuri ohustavate riskide leevendamiseks võttis ühisettevõtte ECSEL vastu huvide konflikti vältimise ja käsitlemise eeskirjad. Ühisettevõtte ei vastanud aga järjepidevalt juhatuse otsuses tehtud otsuses GB.2015.41 sätestatud nõuetele.</p>	Lõpetatud
2017	<p>2017. aastal täheldas kontrollikoda olulisi puudusi hankemenetluste haldamises (nt sobimatu hankemenetluse valik, osutatavate teenuste mittetäielik määratlus, muudatuste hiline allkirjastamine).</p>	Pooleli
2017	<p>Ühisettevõtte ei olnud oma erandite registris 2017. aastal nõuetekohaselt dokumenteerinud juhtkonna poolseid kontrollide tühistamisi ega kõrvalekaldeid kehtestatud protsessidest ja menetlustest. Selline olukord mõjutab juhtkonna suutlikkust tagada sisekontrolliprotsesside mõjususe ja leevendada kiiresti menetluslikke puudusi.</p>	Lõpetatud
2017	<p>Vastuseks hindajate esitatud soovitudele koostas ühisettevõtte tegevuskava, mille ühisettevõtte ECSEL juhatus võttis vastu märtsis 2018. Tegevuskava hõlmab suurt hulka ühisettevõtte rakendatavaid meetmeid, millest mõne elluviimine on juba lõpule viidud; enamikku meetmeid tuleks rakendada 2019. aastal, kuid mõnda neist peeti ühisettevõtte ECSEL pädevusse mittekuuluvaks.</p>	Pooleli

Ühisettevõtte vastus

Ühisettevõtte võtab kontrollikoja aruande teadmiseks.

3.7. Biotoorainel põhinevate tööstusharude ühissetevõtte (BPT)

Sissejuhatus

3.7.1. Brüsselis asuv biotoorainel põhinevate tööstusharude ühissetevõtte (edaspidi „ühissetevõtte“ või „BPT ühissetevõtte“) asutati mais 2014 ⁽⁵⁰⁾ kümneaastaseks perioodiks ning see alustas iseseisvalt tööd 26. oktoobril 2015.

3.7.2. BPT ühissetevõtte on biotoorainel põhinevate tööstusharude valdkonna avaliku ja erasektori partnerlus. Ühissetevõtte asutajaliikmed on Euroopa Liit, keda esindab komisjon, ning tööstusharu esindavad liikmed, keda esindab biotoorainel põhinevate tööstusharude konsortsium BTK.

3.7.3. Tabelis 1 esitatakse ühissetevõtte peamised arvandmed ⁽⁵¹⁾.

Tabel 1

Ühissetevõtte peamised arvandmed

	2018	2017
Eelarves sisalduvad maksete assigneeringud (miljonites eurodes)	91,6	88,9
Eelarves sisalduvad kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	119,5	86,3
Kasutatav maksete eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	118,1	91,6
Kasutatav kulukohustuste eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	120,9	92,9
Töötajate arv seisuga 31. detsember ⁽²⁾	18	21

⁽¹⁾ Kasutatav eelarve sisaldab eelmistel aastatel kasutamata jäänud assigneeringuid, mille ühissetevõtte on lisanud käesoleva aasta eelarvesse, ja sihtotstarbelisi tulusid.

⁽²⁾ Töötajaskond hõlmab ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

Kinnitavat avaldust toetav teave

ARVAMUS

3.7.4. Auditeerisime

- ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest ⁽⁵²⁾ ja eelarve täitmise aruannetest ⁽⁵³⁾ 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta,
- raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 287 sätestatud nõuetele.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsuse kohta

3.7.5. Meie hinnangul annab ühissetevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ühissetevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2018. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni paarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

⁽⁵⁰⁾ Nõukogu 6. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 560/2014 biotoorainel põhinevate tööstusharude ühissetevõtte asutamise kohta (ELT L 169, 7.6.2014, lk 130).

⁽⁵¹⁾ Ühissetevõtte pädevust ja tegevust tutvustav täiendav teave on leitav selle veebisaidil www.bbi-europe.eu

⁽⁵²⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽⁵³⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.7.6. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.7.7. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

3.7.8. Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

3.7.9. BPT ühissetevõtte tegi 2018. aastal läbivaatamise, et ajakohastada BTK-sse kuuluvate üksuste liikmesust, mis on peamine alus tööstusharu esindavate ühissetevõtte liikmete mitterahalise toetuse valideerimiseks ja kajastamiseks ühissetevõtte põhitegevuses. Seda peetakse heaks tavaks ja seda tuleks teha korrapäraselt.

Tähelepanekud programmi „Horisont 2020“ eelarve täitmise kohta

3.7.10. Tabel 2 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest ühissetevõttele 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 2

Liikmete toetus BPT ühissetevõtte tegevusele

(miljonites eurodes)

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemak- sed	Mitteraha- line toetus (kinnita- tud)	Mitterahaline toetus (dekla- reeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisate- gevusele	Kokku
EL (DG RTD)	975,0	0,0	975,0	264,6	0,0	0,0	0,0	264,6
Tööstusharu esindavad liikmed	975,0	1 755,0	2 730,0	9,1	12,1	36,8	699,9	757,9
Kokku	1 950,0	1 755,0	3 705,0	273,7	12,1	36,8	699,9	1 022,5

⁽¹⁾ Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühissetevõtte esitatud andmed.

3.7.11. Mitterahalise toetuse miinimumsummast (182,5 miljonit eurot)⁽⁵⁴⁾ oli 2018. aasta lõpuks makstud vaid 0,8 miljonit eurot. Ehkki BPT ühissetevõtte asutamismäärust⁽⁵⁵⁾ muudeti selleks, et võimaldada tööstusharu esindavatel liikmetel ühissetevõtet ka projektide tasandil rahaliselt toetada, on oht, et nad ei suuda ühissetevõtte tegevuskulude katmiseks enne BPT programmi lõppemist veel kohustuslikku minimaalset rahalist osalust eraldada. Selle tulemusel otsustas komisjon (DG RTD) 2018. aasta lõpus vähendada ühissetevõtte 2020. aasta 205 miljoni euro suurust eelarvet 140 miljoni euro võrra⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵⁴⁾ Biotoorainel põhinevate tööstusharude ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamise ühissetevõtte põhikirja (määruse (EL) nr 560/2014 I lisa) artikli 12 lõige 4.

⁽⁵⁵⁾ 23. jaanuari 2018. aasta määrus (EL) nr 2018/121, millega muudetakse määrust (EL) nr 560/2014 BPT ühissetevõtte asutamise kohta (ELT L 22, 26.1.2018, lk 1)..

⁽⁵⁶⁾ See summa sisaldab 2017. aasta eelarve täitmise peatamist summas 50 miljonit eurot ja 2018. aasta eelarve peatamist summas 20 miljonit eurot.

3.7.12. 2018. aasta kulukohustuste ja maksete assigneeringute täitmise määrad olid vastavalt 99% ja 71%. Enamik ühissetevõtte maksete assigneeringutest puudutas 2017. aasta projektikonkursside alusel sõlmitud toetuslepingute eelmakseid ja eelmiste projektikonkursside projektide vahemakseid. Maksete assigneeringute madalam täitmise määr oli tingitud mõne perioodilise aruande hilinemisest ja kuludeklaratsioonidest, mis olid oluliselt väiksemad kui toetuslepingutes heaks kiidetud eelarve.

Tähelepanekud sisekontrollimehhanismide kohta

3.7.13. Ühissetevõtte on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad usaldusväärsed eelkontrollimenetlused. 2018. aasta lõpus osutas olukord sellele, et ühissetevõtte oli sisekontrollistandardeid suures osas rakendanud.

3.7.14. Programmi „Horisont 2020“ projektide maksetaotluste järelauditite eest vastutab komisjoni ühine audititeenistus. Tuginedes järelauditi tulemustele 2018. aasta lõpus, teatas ühissetevõtte, et programmi „Horisont 2020“ projektide puhul oli allesjäänud veamäär 0,01% ⁽⁵⁷⁾.

Tähelepanek usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemuslikkuse kohta

3.7.15. 2018. aasta konkursikutse ja ettepanekute paremusjärjestuse haldamise tõttu jäi rahastamata üks konkursi kahest juhtteemast, kuigi mõlema teema kohta olid esitatud rahastamiskõlblikud ja väga hea hinnangu saanud ettepanekud.

Tähelepanekud ja muud teemad

3.7.16. Kuigi BPT ühissetevõtte vahehindamine viidi lõpule kooskõlas selle õigusraamistikus kindlaks määratud täpse ajakavaga, ei suutnud see anda ühissetevõtte otsustusprotsessile selles varases etapis parimat lisaväärtust.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

3.7.17. Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud parandusmeetmetest on esitatud *lisas*.

⁽⁵⁷⁾ BPT ühissetevõtte 2018. aasta tegevusaruanne, lk 185. Teatatud veamäär ei ole täielikult esinduslik, kuna see põhineb alles kahel esimesel järelauditite kogumil, mis ei ole veel lõpule viidud.

LISA

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaarid	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2017	2017. aasta lõpuks ei olnud komisjoni ühised programmi „Horisont 2020“ toetuste haldus- ja seirevahendid sellisel määral välja arendatud, et võimaldada ühisettevõttele eraldatud mitterahalise osaluse haldamist.	Lõpetatud
2017	2016. aasta toetustaotluste esitamise kutse alusel toetati suhteliselt vähesel määral teadusuuringute ja innovatsioonimeetmete teemasid. Teadusuuringute ja innovatsioonimeetmed (kogueelarve 50 miljonit eurot) sisaldasid kumbki 12 teemat, mis pidid olema suunatud tutvustamistegevuse ja turuletoomise väärtusahela konkreetsete probleemsete aspektide lahendamisele. Kõiki rahastamiskõlblikke taotlusi hinnati programmi „Horisont 2020“ hindamiskriteeriumide alusel ning kaasrahastamiseks seati need ühise eelarverea piires pingeritta. Enamik toetuste eelarvest oli aga eraldatud kuuest rahastatavast teemast kolmele; samas ei suutnud ühisettevõtte rahastada teadusuuringute ja innovatsiooni meetmete kuut teemat, kuigi neist nelja jaoks olid laekunud rahastamiskõlblikud projektiettepanekud. Kõige olulisemate teemade optimaalse käsitlemise tagamiseks peaks ühisettevõtte kaaluma iga teema kohta esitatavate ettepanekute arvu piiramist, määratledes projektikonkursi tingimustes iga teema soovitusliku eelarve.	Lõpetatud
2017	Vastuseks hindajate esitatud soovitudele koostas ühisettevõtte tegevuskava, mille BPT ühisettevõtte juhatus võttis vastu 2018. aasta märtsis. Ühisettevõtte kiitis soovitusel üldjoontes heaks ja võttis juba teatud meetmeid, mille eesmärk on käsitleda vahearuandes tõstatatud peamisi küsimusi. Tegevuskava kohaselt tuleks enamik soovitude põhjal võetavatest meetmetest rakendada aastatel 2018 ja 2019.	Pooleli

Ühisettevõtte vastus

3.7.15. Pärast 2018. aasta konkursikutse hindamise ja rahastuse otsustamise protsesside tulemuste analüüsimist järeltas BPT ühisettevõtte, et parema hõlmatuse tagamiseks on mõne innovatsioonimeetme (juhtalgatuse) jaoks parem kasutada selleks eraldi ette nähtud eelarveridu. See põhimõte on juba lisatud BPT ühisettevõtte 2019. aasta tööprogrammi selle 19. märtsi 2019 muudatusega.

3.8. Ühisettevõtte Shift2Rail (S2R)

Sissejuhatus

3.8.1. Brüsselis asuv ühisettevõtte Shift2Rail (edaspidi „ühisettevõtte“ või „ühisettevõtte S2R“) asutati mais 2014 ⁽⁵⁸⁾ kümneaastaseks perioodiks ning see alustas iseseisvalt tööd 24. mail 2016.

3.8.2. Ühisettevõtte S2R on raudteesektori avaliku ja erasektori partnerlus. Ühisettevõtte asutajaliikmed on Euroopa Liit (EL), keda esindab komisjon, ja tööstusharu (raudteesektorit) esindavad liikmed (peamised sidusrühmad, sh raudteeseadmete tootjad, raudtee-ettevõtjad, taristuettevõtjad ja teaduskeskused). Muud üksused võivad ühisettevõttes osaleda assotsieerunud liikmetena.

3.8.3. Tabelis 1 esitatakse ühisettevõtte peamised arvanded ⁽⁵⁹⁾.

Tabel 1

Ühisettevõtte peamised arvanded

	2018	2017
Eelarves sisalduvad maksete assigneeringud (miljonites eurodes)	69,4	34,5
Eelarves sisalduvad kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	80,9	64,7
Kasutatav maksete eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	71,9	44,1
Kasutatav kulukohustuste eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	84,8	68,6
Töötajate arv seisuga 31. detsember ⁽²⁾	22	20

⁽¹⁾ Kasutatav eelarve sisaldab eelmistel aastatel kasutamata jäänud assigneeringuid, mille ühisettevõtte on lisanud käesoleva aasta eelarvesse, ja sihtotstarbelisi tulusid.

⁽²⁾ Töötajaskond hõlmab ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

Allikas: ühisettevõtte esitatud andmed.

Kinnitavat avaldust toetav teave

ARVAMUS

3.8.4. Auditeerisime

- ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest ⁽⁶⁰⁾ ja eelarve täitmise aruannetest ⁽⁶¹⁾ 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta,
- raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 287 sätestatud nõuetele.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse kohta

3.8.5. Meie hinnangul annab ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi ühisettevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2018. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni paarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

⁽⁵⁸⁾ Nõukogu 16. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 642/2014, millega luuakse ühisettevõtte Shift2Rail (ELT L 177, 17.6.2014, lk 9).

⁽⁵⁹⁾ Ühisettevõtte pädevust ja tegevust tutvustav täiendav teave on leitav selle veebisaidil www.shift2rail.org

⁽⁶⁰⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽⁶¹⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.8.6. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.8.7. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

3.8.8. Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanekud programmi „Horisont 2020“ eelarve täitmise kohta

3.8.9. Tabel 2 sisaldab ülevaadet liikmete toetusest ühisettevõttele 2018. aasta lõpu seisuga.

Tabel 2

Liikmete toetus S2R-le

(miljonites eurodes)

Liikmed	Liikmete sissemaksed (vastavalt asutamismäärusele)			Liikmete sissemaksed (seisuga 31.12.2018)				
	Põhitegevus	Lisategevus ⁽¹⁾	Kokku	Rahalised sissemaksed	Mitterahaline toetus (kinnitatud)	Mitterahaline toetus (deklareeritud, kuid kinnitamata)	Mitterahaline toetus lisategevusele	Kokku
EL (DG Move)	398,0	0,0	398,0	158,9	0,0	0,0	0,0	158,9
Tööstusharu esindavad liikmed	350,0	120,0	470,0	6,5	21,7	63,7	160,4	252,3
Kokku	748,0	120,0	868,0	165,4	21,7	63,7	160,4	411,2

(¹) Kontrollikoja audit ei hõlma lisategevust.

Allikas: ühisettevõtte esitatud andmed.

3.8.10. Olemasolevate kulukohustuste ja maksete assigneeringute 2018. aasta täitmise määrad olid vastavalt 100% ja 82,3%. Enamik ühisettevõtte poolt 2018. aastal tehtud maksetest olid 2015. ja 2016. aasta projektikonkursside raames välja valitud programmi „Horisont 2020“ projektide vahemaksed ning samuti 2018. aasta projektikonkursi raames välja valitud programmi „Horisont 2020“ projektide eelmaksed.

Tähelepanekud sisekontrollimehhanismide kohta

3.8.11. Ühisettevõtte on loonud finants- ja tegevusalaste dokumentide kontrollil põhinevad usaldusväärsed eelkontrollimenetlused. 2018. aasta lõpus oli seis selline, et ühisettevõtte oli sisekontrollistandardeid suures osas rakendanud, kuid jättis mõned meetmed 2019. aastal lõpule viimata (näiteks tulemuslikkuse põhinäitaja mudeli läbivaatamise). 2018. aastal tugevdas Shift2Rail ka oma huvide konfliktide haldamise raamistikku.

3.8.12. Programmi „Horisont 2020“ maksete järelaudite eest vastutab komisjoni ühine audititeenistus. Tuginedes järelauditi tulemustele 2018. aasta lõpus, teatas ühisettevõtte, et programmi „Horisont 2020“ projektide puhul oli allesjäänud veamäär 0,97%⁽⁶²⁾.

Tähelepanekud usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemuslikkuse kohta

3.8.13. Ühisettevõtte käivitas 2018. aastal katseprojektina ainult oma liikmetele suunatud projektikonkursi kindlasummaliste maksete vormis toetuste andmiseks. Katseprojekti esialgne maht oli 134,1 miljonit eurot (86,3% 2018. aasta projektikonkursi kogueelarvest). Eesmärgiks oli katsetada lihtsustamist ja kindlasummaliste maksete vormis antavate toetuste süsteemi teostatavust.

3.8.14. Taotluste hindamise etapis osalenud finantseksperdid avastasid mõningaid asjassepuutuvaid kõrvalekaldumisi toetusesaajate varasematest finantsandmetest. Ühisettevõtte kasutas toetuse ettevalmistamise etappi, et analüüsida toetusesaajate selgitusi kõrvalekallete kohta ja korrigeerida kindlasummalist makset, kui see oli põhjendatud. Et parandada kindlasummaliste maksete süsteemi tõhusust ja tulemuslikkust, peab ühisettevõtte jätkama oma toetusesaajate andmebaasis finantsandmeandmete usaldusväärsuse suurendamist ning avalikustama finantseksperptide olulised märkused kokkuvõtvas hindamisaruandes.

Tähelepanekud muude teemade kohta

3.8.15. Kui 2018. aastal sai ühest assotsieerunud liikmest ühe asutajaliikme täisomanduses olev tütarettevõtja, oli tal võimalik säilitada oma assotsieerunud liikme staatus ja koht juhatuses. Sellest tulenevalt on nimetatud asutajaliikme esindatus juhatuses tegelikult suurenenud. Ühisettevõtte kehtiva õigusraamistiku sätetega ei ole piisavalt käsitletud ühisettevõtte tööstusharu esindavate liikmete poolset äriühingute omandamist ning selle võimalikku mõju liikmete tasakaalustatud esindatusele juhatuses.

3.8.16. Kuigi ühisettevõtte S2R vahehindamine viidi lõpule kooskõlas selle õigusraamistikus kindlaks määratud täpse ajakavaga, ei suutnud see anda ühisettevõtte otsustusprotsessile selles varases etapis parimat lisaväärtust.

3.8.17. Ühisettevõtte viimase kahe aasta töötajate voolavus oli täielikult tingitud lepinguliste töötajate rotatsioonist ning oli suhteliselt suur. Töötajate suure voolavuse lahendamiseks kasutas ühisettevõtte ajutisi töötajaid, kes moodustasid kogu personalist ca 17%.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

3.8.18. Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud parandusmeetmetest on esitatud *lisas*.

⁽⁶²⁾ 31. detsembri 2018. aasta seisuga võis ühisettevõtte S2R võtta veamäära arvutamisel aluseks neli lõplikku järelauditariuannet (üks seotud riskipõhise auditi ja kolm ühisettevõtte S2R esindusliku valimi kohta). Vt ühisettevõtte S2R 2018. aasta tegevusaruanne, lk 120–122.

LISA

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaarid	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2017	2017. aasta lõpus oli ühissetevõtte varasaemate aastate kasutamata maksete assigneeringute summa ligikaudu 7,6 miljonit eurot. Selline olukord osutab puudustele eelarve planeerimises, mis see ei ole siiski täiel määral ühissetevõtte kontrolli all.	Lõpetatud
2017	2017. aasta lõpu seisuga olid kõige olulisemad sisekontrollistandardid enamjaolt rakendatud, mõne tegevuse lõpuleviimine pidi aga toimuma 2018. aastal.	Poleli
2017	Vastuseks hindajate esitatud soovitudele koostas ühissetevõtte tegevuskava, mille ühissetevõtte juhatus võttis vastu 28. juunil 2018. Kuigi kõiki vahehindamises tõstatatud soovitusi ei käsitleta praeguses finantsraamistikus, on mõne tegevuskavas esitatud meetme elluviimisega juba alustatud; osa meetmeid kavatakse nende olemusest ja praegusest õigusraamistikust tulenevalt rakendada aastatel 2018–2020.	Poleli

Ühisettevõtte vastus

3.8.14. Ühisettevõtte Shift2Rail kinnitab, et kõik finantshindajate järeldused ja soovitusel põhinevad usaldusväärsetel finantsandmetel, neid on arutatud ja käsitletud eraldi iga toetusesaaja (liikme) kohta enne toetuslepingu allkirjastamist kooskõlas komisjoni 27. oktoobri 2017. aasta otsusega C(2017) 7151 Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogrammi (2014–2018) ning teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ kohaste meetmete rahastamiskõlblike kulude kindlasummalise hüvitamise lubamise kohta.

See esimene kogemus kindlasummaliste toetuste rakendamisel on andnud julgustavaid tulemusi, sest on lihtsustanud rahastamiseskirju ja võimaldanud ühisettevõtte Shift2Rail liikmel keskenduda toetuslepingu tehnilisele rakendamisele, ennetades ja vähendades finantsvigu. Kuigi kindlasummaliste toetuste katseprojekti ettevalmistamist ja rakendamist loomulikult täiustatakse, leiab ühisettevõtte S2R, et komisjoni otsuse kõiki õiguslikke ja finantsaspekte on rangelt järgitud. Kindlasummalise maksega projektikonkursi usaldusväärset finantsjuhtimist kontrollitakse hiljem S2R määruse kohaselt tehtavate kontrollide raames. Eelarvevahendite kasutaja tagas toetuslepingu koostamise etapis, et ekspertide kõiki tehnilisi ja finantsmärkusi arvestati. Kontrollikoja soovitus arvestades täiustatakse üldprotsessi 2019. aasta projektikonkursi raames.

3.8.15. Tunnistame, et S2R määruses on piiranguid, kuigi tuleb märkida, et ühisettevõtte S2R sisene õigusraamistik ei võimalda suurendada asutajaliikme mõjuvõimu otsustusprotsessile ja üldjuhtimisele. Kontrollikoja tähelepanekut arvestatakse S2R määruse võimalikul muutmisel.

3.8.16. Tunnistame, et hindamine toimus ühisettevõtte S2R tegevuse alguses, kuid nagu mainitud, oli see S2R määruse ja üldprogrammiga „Horisont 2020“ kooskõlas olev nõue.

3.8.17. Tööjõu suure voolavuse peamised põhjused ühisettevõttes S2R tulenevad praegusest ametikohtade loetelu ülesehitusest, mida ühisettevõtte S2R peab järgima ja mis ei võimalda ühisettevõttel pakkuda samasuguseid soodsaid lepingutingimusi kui muud ELi asutused ja institutsioonid. Kehtestatud on siiski n-õ pehmed meetmed, et vähendada tööjõu suurt voolavust. Probleemi järeelmeetmeid võetakse koos komisjoniga.

EURATOMI LEPINGU ALUSEL TEGUTSEV ÜHISETTEVÕTE

3.9. ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissettevõtte (F4E)

Sissejuhatus

3.9.1. ITERi⁽⁶³⁾ ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissettevõtte (edaspidi „ühissettevõtte“ või „ühissettevõtte F4E“) loodi märtsis 2007⁽⁶⁴⁾ 35 aasta pikkuseks perioodiks. Peamisi tuumasünteesirajatisi arendatakse Prantsusmaal Cadarache'is ja ühissettevõtte peakorter asub Barcelonas.

3.9.2. Ühissettevõtte asutajaliikmeteks on Euratom, keda esindab Euroopa Komisjon, Euratomi liikmesriigid ja Šveits (kes on sõlminud Euratomiga koostöölepingu).

3.9.3. Tabelis 1 esitatakse ühissettevõtte peamised arvanded⁽⁶⁵⁾.

Tabel 1

Ühissettevõtte peamised arvanded

	2018	2017
Eelarves sisalduvad maksete assigneeringud (miljonites eurodes)	794,8	847,6
Eelarves sisalduvad kulukohustuste assigneeringud (miljonites eurodes)	649,9	562
Kasutatav maksete eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	847,4	864,9
Kasutatav kulukohustuste eelarve (miljonites eurodes) ⁽¹⁾	706,2	588,9
Töötajate arv seisuga 31. detsember ⁽²⁾	442	449

(1) Kasutatav eelarve sisaldab eelmistel aastatel kasutamata jäänud assigneeringuid, mille ühissettevõtte on lisanud käesoleva aasta eelarvesse, ja sihtotstarbelisi tulusid.

(2) Töötajaskond hõlmab ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

Allikas: ühissettevõtte esitatud andmed.

Kinnitavat avaldust toetav teave**ARVAMUS**

3.9.4. Auditeerisime

a) ühissettevõtte raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest⁽⁶⁶⁾ ja eelarve täitmise aruannetest⁽⁶⁷⁾ 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta,

b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 287 sätestatud nõuetele.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse kohta

3.9.5. Meie hinnangul annab ühissettevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistest aspektides õiglase pildi ühissettevõtte finantsolukorrast 31. detsembri 2018. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni paarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

⁽⁶³⁾ *International Thermonuclear Experimental Reactor* – rahvusvaheline katsetermotuumareaktor.

⁽⁶⁴⁾ Nõukogu 27. märtsi 2007. aasta otsus 2007/198/Euratom, millega luuakse ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissettevõtte ning antakse sellele eelised (ELT L 90, 30.3.2007, lk 58).

⁽⁶⁵⁾ Ühissettevõtte pädevust ja tegevust tutvustav täiendav teave on leitav selle veebisaidil www.f4e.europa.eu

⁽⁶⁶⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁽⁶⁷⁾ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.9.6. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

3.9.7. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Asjaolu rõhutamine

3.9.8. Ilma eeltoodud arvamust kahtluse alla seadmata juhib kontrollikoda tähelepanu järgnevale asjaolule. Novembris 2016 kiitis ITERi nõukogu ⁽⁶⁸⁾ heaks ITERi uue projektikirjelduse. Uus ITERi projektikirjeldus sisaldab esimese plasmani jõudmise hinnangulist aega ⁽⁶⁹⁾, tegevusetapi algust aastal 2025 ning ehitusetapi lõppu aastal 2035. Eelmises, 2010. aasta projektikirjelduses prognoositi ehitusetapi lõpuks aastat 2020 ⁽⁷⁰⁾. Uut projektikirjeldust peetakse kõige varajasemaks võimalikuks tehniliselt teostatavaks kuupäevaks ⁽⁷¹⁾.

3.9.9. F4E ümberarvutuste kohaselt on tema panus projekti ehitusetapis 12 miljardit eurot (2008. aasta hindades), mis tähendab kasvu võrreldes 6,6 miljardi euroga (2008. aasta hindades), mille ELi nõukogu kiitis heaks 2010. aastal ⁽⁷²⁾. See hinnang ei hõlma ettenägemata kulusid, kuigi komisjon oli oma teatises soovitanud, et ajakava jaoks oleks asjakohane kokku leppida 24-kuuline ning eelarve jaoks 10–20% suurune puhver ⁽⁷³⁾.

3.9.10. 29. märtsil 2017 teavitas Ühendkuningriik Euroopa Ülemkogu enda otsusest ELi ja Euratomist väljaastumise kohta. See võib avaldada märkimisväärset mõju ühissettevõtte F4E 2020. aasta järgsele tegevusele ja ITERi projektile.

3.9.11. 2018. aasta aprillis ⁽⁷⁴⁾ volitas Euroopa Liidu Nõukogu komisjoni kiitma Euratomi nimel heaks ITERi uue projektikirjelduse ja kinnitas veel kord kohustust teha vahendid kättesaadavaks järgmise mitmeaastase finantsraamistiku piires, ilma et see piiraks mis tahes järgnevaid mitmeaastase finantsraamistiku läbirääkimisi, millega määratakse kindlaks tulevase rahastamise üksikasjad ⁽⁷⁵⁾.

3.9.12. Hoolimata ühissettevõtte ehitusetapi juhtimisel ja kontrollimisel tehtud edusammudest püsib oht, et projekti elluviimise maksumus võib endiselt suureneja ja selle lõpuleviimine praeguse heakskiidetud projektikirjeldusega võrreldes veelgi edasi lükkuda.

3.9.13. Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanekud eelarve haldamise ja finantsjuhtimise kohta

3.9.14. 2018. aasta lõplik eelarve sisaldas 706,2 miljoni euro suuruses summas kulukohustuste assigneeringuid ja 847,4 miljoni euro suuruses summas maksete assigneeringuid. Kulukohustuste ja maksete assigneeringute täitmise määrad olid vastavalt 98,4% ja 96,1%.

⁽⁶⁸⁾ 19. ITERi nõukogu, 16.–17. november 2016. ITERi nõukogu on ITERi rahvusvahelise organisatsiooni juhtorgan.

⁽⁶⁹⁾ Esimene plasma on tuumasünteesireaktori ehitamise üks etapp, mille saavutamine võimaldab katsetada reaktori olulisi osi; selles etapis käivitatakse ka tegevusetapp.

⁽⁷⁰⁾ KOM(2010)226 lõplik, 4.5.2010.

⁽⁷¹⁾ Nagu märgitud sõltumatu järelevalverühma viiendas iga-aastases hindamises (31. oktoober 2016) ja ühissettevõtte F4E projektijuhtimise üksuse juhataja aruandes juhatusel (detsember 2016).

⁽⁷²⁾ Nõukogu järeldused ITERi staatuse kohta, 7. juuli 2010 (viide 11 902/10).

⁽⁷³⁾ COM(2017)319 final, 14.6.2017 (millele on lisatud komisjoni töödokument SWD(2017) 232 final, 14.6.2017), peatükk V „ITER: the way forward“.

⁽⁷⁴⁾ Euroopa Liidu Nõukogu poolt 2010. aastal heaks kiidetud 6,6 miljardi euro suurune eelarve (2008. aasta hindades) on nüüd ühissettevõtte kulude ülempiiriks aastani 2020.

⁽⁷⁵⁾ Euroopa Liidu Nõukogu, 7881/18, vastu võetud 12. aprillil 2018.

3.9.15. 2017. aasta eelarve planeerimise tõsiste puuduste tõttu ületasid 2017. ja 2018. aastal vajaminevad maksete assigneeringud märkimisväärselt esialgsetes eelarvetes ettenähtud maksete assigneeringuid. 2018. aastal vajas ühisettevõtte täiendavalt 160,7 miljonit eurot maksete assigneeringuid (st 25%rohkem kui 2018. aasta esialgses eelarves ette nähtud ⁽⁷⁶⁾).

3.9.16. 2018. aastal tegi ühisettevõtte F4E korrigeeriva makse, kandes halduseelarvest (peatükk 1.3 – lähetused ja ametireisid) tegevuseelarvesse (peatükk 3.4 – muud tegevuskulud) 1 miljonit eurot juba heaks kiidetud ja kontrollitud makseid, mis olid seotud töötajate ametireisidega. Korrigeeriva makse puhul ei järgitud eelarve sihtotstarbelisuse põhimõtet.

Tähelepanekud usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemuslikkuse kohta

3.9.17. Direktori otsust viia uue tööle võetud kõrgema astme juhi töökoht Barcelonast üle Cadarache'i ei toetanud asjakohased dokumendid ⁽⁷⁷⁾, mis põhjendaksid eri paranduskoefitsientidest tingitud täiendavaid palgakulusid ⁽⁷⁸⁾.

3.9.18. 2018. aasta lõpus kasutas F4E ikka veel ITERi krediidisüsteemi, et jälgida projekti edenemist, kuigi F4E juhatuse nimetatud välisekspertid soovitasid mitme järjestikuse iga-aastase hindamise käigus kasutusele võtta *Earned Value Management*-süsteemi (EVM), mis peegeldab tehnilist ja füüsilist arengut koos nende edusammudega kaasnevate kulude ja kuludega. 2018. aastal rõhutasid eksperdid veel kord, et EVM-süsteemi peamine eelis seisneb selles, et sellega on võimalik saavutusi selgelt mõõta ⁽⁷⁹⁾, ning taotlesid taas ITERi krediidisüsteemi asemel sellise tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi rakendamist, mis oleks seotud rahalise ja tehnilise edenemisega. Selle tulemusel lõi juhatuse ajutise töörühma, kelle ülesanne oli vaadata läbi F4E tulemuslikkuse alane aruandlus.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

3.9.19. Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud parandusmeetmetest on esitatud *lisas*.

⁽⁷⁶⁾ Ühisettevõtte F4E 2018. aasta esialgne eelarve, mille juhatuse võttis vastu 1. detsembril 2017, oli 634,1 miljonit eurot.

⁽⁷⁷⁾ Detsembris 2018 rõhutas juhatuse ühisettevõtte F4E halduskulude hoolika järelevalve vajadust kooskõlas nõukogu 12. aprilli 2018. aasta järeldustega kulude piiramise kohta (Euroopa Liidu Nõukogu 7881/18).

⁽⁷⁸⁾ Barcelonas on paranduskoefitsient 91,7 % ja Cadarache'is 116,7 %.

⁽⁷⁹⁾ Sõltumatu läbivaatamise töörühma seitsmes iga-aastane hinnang (30. november 2018)

LISA

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja kommentaarid	Parandusmeetmete võtmise seis (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2015	Finantsaruannete lisade punktis 4.3.1.1 „ITERi hankekokkulepped (ITER IO)“ esitatud tabel ja teave kajastavad selle ajani sõlmitud hankekokkuleppeid (3. tulp) ja tasutud hankekokkuleppeid (4. tulp). Tabelis ei kirjeldata aga tööde tegelikku edenemist. 2015. aasta raamatupidamise aastaaruandes esitas ühissetevõtte F4E täiendavat teavet töös olevate lepingute kohta, võttes arvesse hankekulutuste kogumahtu; lisaks näitab joonis kõigi ITERi rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmitud hankelepingute vahe-eesmärkide saavutamist.	Lõpetatud
2015	ITERi rahvusvahelise organisatsiooniga on arutamisel tööde edenemise kohta teavet andva süsteemi (<i>Earned Value Management, EVM</i>) kasu; arutelu eesmärk on parandada kogu hankelepingu kehtivusaja vältel tulemuspunktide jaotamise süsteemi.	Lõpetatud
2015	Läbirääkimistega menetlused moodustasid 45%kõigist 2015. aastal algatatud põhitegevusega seotud 84 hankemenetlusest (2014. aastal 58%). Kuigi ühissetevõtte vähendas 2015. aastal läbirääkimistega menetluste osakaalu, peab ta siiski suurendama konkurentsi põhitegevusega seotud hankemenetlustes. Toetuste puhul saadi keskmiselt 1,4 projektiettepanekut konkursi kohta. Läbivaatamise tulemus: läbirääkimistega menetlused moodustasid 47%kõigist 2017. aastal algatatud põhitegevusega seotud 47 hankemenetlusest (2016. aastal 45%). Ühissetevõtte võttis 2017. aastal meetmeid läbirääkimistega menetluste osakaalu vähendamiseks, kuid peab siiski suurendama konkurentsi põhitegevusega seotud hankemenetlustes. Toetuste puhul saadi keskmiselt 1 projektiettepanek konkursi kohta.	Ei kohaldata
2015	Ühissetevõtte juhatus võttis 27. juunil 2013 vastu otsuse tuumasünteesienergeetika tööstuspoliitika ning intellektuaalomandi õiguste ja teabe levitamise poliitika rakendamise kohta. Nimetatud nõuete rakendamise mõjuhindamine on pooleli.	Lõpetatud
2016	2015. aasta juunis võttis ühissetevõtte F4E juhatus vastu pettustevastase strateegia ja sellega seotud tegevuskava. Suurem osa meetmeid rakendati 2016. aastal. Ühissetevõtte ei ole aga loonud spetsiaalset vahendit, mis lihtsustaks järelevalve tegemist ühissetevõtte hankemenetlustega seotud tegevuse üle, eelkõige riskihindamisel ja hankemenetluste hindamise, läbirääkimiste ja lepingute sõlmimise etappides.	Lõpetatud
2017	Ühissetevõtte F4E ei ole järjepidevalt kontrollinud kõrgema juhtkonna huvide deklaratsioone.	Lõpetatud
2017	Sisekommunikatsioonistrateegia märkimisväärsed puudused ei taganud vajaliku teabe levitamist organisatsioonis dekomisjoneerimise etapi hinnanguliste kulude kohta. Sellest tulenevalt ei sisaldanud ühissetevõtte eelnevate aastate raamatupidamisaruanded sellise kohustusega seotud eraldist.	Lõpetatud

Ühisettevõtte vastus

3.9.15. F4E soovib rõhutada, et kuigi 2017. aastal esines eelarve planeerimises puudusi ja selle tagajärjel tekkis 2018. aastal maksete assigneeringute puudujääk, on see olukord parandatud 2019. aasta eelarves.

F4E on tänulik Euratomile täiendava osamakse eest 2018. aasta eelarvesse, mis võimaldas kogu aasta jooksul usaldusväärset ja õiglast likviidsuse juhtimist. F4E soovib samuti märkida, et maksete assigneeringute puudujääk ei oleks kuidagi mõjutanud ega ohustanud finantsmääruse artiklist 11 tulenevate F4E kohustuste täitmist, sest 137 miljonit eurot maksti ITERi organisatsioonile 2019. aasta rahalise toetuse ettemaksena.

Maksete prognoosimise süsteemi on täielikult muudetud ja see on integreeritud uude finantsjuhtimisvahendisse ECOSYS. See muudatus ja uus organisatsiooniline struktuur, mis tugevdab projektirühmade ja lepingute haldamise üksuse vahelist suhtlust, tagavad nõuetekohase eelarve planeerimise, mida on juba kasutatud 2019. aasta eelarve tulude määramiseks.

3.9.16. F4E mõistab, et korrigeeriv makse, mida rakendati kogu summa ulatuses ja eelarvepunkte eristamata, ei olnud optimaalne vahend kulude ülekandeks peatükki 3.4 läbipaistvuse tajutava puudumise tõttu.

Parema läbipaistvuse ja pideva täiustamise huvides teeb kaubandusosakond 2019. aastal järgmist:

- täiustab kõigepealt lähetuste haldusvahendit (MiMa), et projektiga seotud lähetuste kulud saaks kirjendada otse 3. jaotises;
- täpsustab eelarveselgitustes jaotise 3.4 kirjeldusi;
- lisab 2018. aasta lõplikku raamatupidamise aastaaruandesse eelarve peatüki B034 „Muud (tegevuskulud)“ kulude (sealhulgas lähetuskulude) kirjelduse, et juhtida tähelepanu sellele eelarvestusmeetodi muudatusele;
- koostab kirjaliku poliitika selle kohta, mida tuleb käsitada projektiga seotud ja seega 3. jaotisse kuuluvate tegevuslähetestena ning mis on 1. jaotisse jäävad halduslähetestud;
- vaatab läbi F4E kulukohustuste ja maksete protsessid, et kajastada jaotise 3.4 teatud punktide halduslikku laadi;
- koostab eriaruande jaotise 3.4 kasutamise kohta.

3.9.17. F4E tunnustab, et otsus viia juhtkonna ühe võtmeisiku töökoht üle Barcelonast Cadarachesse ei olnud piisavalt dokumenteeritud, sest ametisse nimetaval asutusel oli õigus otsustada töökohta asukoht projektipõhiselt, nagu on selgitatud vaba ametikoha kutses.

Sel ajal oli ühisettevõttel F4E raskusi 200 miljoni eurose eelarvega poloidaalvälja mähiste (PF-juhtide) projektiga, mis oli suur risk seoses nn ITERi esimese plasma kuupäevaga, millega kaasnes ka võimalik kulurisk.

Seepärast otsustas direktor paluda valituks osutunud kandidaadil alustada kohe tööd Cadaraches, et kindlustada täielik tähelepanu PF-juhtide projekti kriisile, sh isiklik kohalolek, et rahustada F4E töötajaid ja tööstuspartnereid.

3.9.18. F4E tegi tihedat koostööd juhatuse määratud ajutise töörühmaga. Ajutine töörühm tegi lõpuks ettepaneku võtta kasutusele uus Earned Value Management'i (EVM) süsteem. Seda ettepanekut soovitas büroo ja toetas F4E juhatuse aprillis 2019. See on uus, tähendusrikkam EVM-süsteem, mis

- jälgib F4E mitterahalisi toetusi;
- pakub ajakava tulemuslikkuse näitajaid;
- kasutab täpsemat krediitjaotust edenemise paremaks jälgimiseks;
- ühendab ja võrdleb edenemisega seoses tekkinud kulu.

F4E rakendas EVM-süsteemi ajutise töörühma ettepanekul ning selle tulemused esitatakse nüüd tavapäraselt juhatusele.

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Alex BRENNINKMEIJER, võttis käesoleva aruande vastu 24. septembri 2019. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

Klaus-Heiner LEHNE

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET